Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 230 (6. 719) 1988 йил 8 октябрь, шанба Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◉ «М. С. Горбачевга табрик телеграммалари» сарлавҳаси остида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг СССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлиги муносабати билан жаҳон мамлакатлари партия ва давлат арбобларидан олинган телеграммаларнинг навбатдаги туркуми эълон қилинган.

◉ «Сиёсий усулларни эгаллаб бориб» — «Правда» газетаси мухбири К. Аксеновнинг КПСС Краснодар ўлка комитети пленумидан ҳисоботи ана шундай сарлавҳа остида берилган.

◉ Эзгу ният ниқоби остида яхшигина ишлаб турган трестни тугатишга қарор қилинганди. Буйруқ ҳам чиқарилган эди. Аммо бу қарорга трест коллективи рози бўлгани йўқ. «Правда» газетасининг иккинчи саҳифасида босилган «Соғлом фикр ва юмшоқ ўриндиқлар» сарлавҳали мақолада «4-Мосстроймеханизация» трести бошидан кечирган воқеалар ҳақида ҳикоя қилинади.

◉ Газетанинг учинчи саҳифасидаги «Чернобиль шаҳри бўладими!» сарлавҳали мақолада ёзувчи Александр Левада радиация офатини бошидан кечирган шаҳарнинг тақдири ҳақида ўз мулоҳазалари билан ўртоқлашади.

◉ «Тил — халқ қалби» — «Известия» газетасининг учинчи саҳифасида босилган ёзувчи Василь Быков билан суҳбат ана шундай номланади. Мақолада ёзувчи редакция почтасидаги мактублар билан танишиб, миллий республикаларимизда тилларнинг ўзаро муносабати маданияти ҳақида фикр юритади.

Талабчанликни оширайлик

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг пленумидан

6 октябрда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг пленуми бўлиб ўтди. XXVI Тошкент шаҳар партия конференциясини чақириш тўғрисидаги ахборот билан Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин сўзга чиқди.

Пленум XXVI Тошкент шаҳар партия конференциясини 1988 йил декабрь ойида чақиришга қарор қилди ва конференциянинг кун тартибини тасдиқлади.

Иккинчи масала юзасидан XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси талаблари асосида Тошкент шаҳар партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси қандай ўтаётганлиги тўғрисидаги ахборот билан Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари А. И. Фозилбеков сўзга чиқди. У ҳозирги ҳисобот ва сайловлар аслини олганда партия ва жамиятни янада демократиялаш, партия комитетлари ва партия ташкилотлари фаолиятида раҳбарликнинг сиёсий услубларини қарор топтириш борасида XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси ишлаб чиққан принципиал қарорларни амалда рўёбга чиқариш йўлидаги дастлабки катта қадамлардир, деб қайд этди.

Сўнгги вақтларда шаҳар партия ташкилотларининг аксарияти фаолиятида талайгина ўзгаришлар рўй берди, партия ҳаётига демократия, ошкоралик, сайланма органлар фаолиятига баҳо беришга танқидий ёндошув тобора дадил кириб бораяпти, қайта қуриш вазифаларини ҳал этишда коммунистларнинг қизиқиш билан иштирок этиш муҳити вужудга келтириляпти.

Масалан, 2-автомобиль комбинати, «Ташинжстрой» тресги, Тошкент бирлашган авиаотряди, абразив буюмлари комбинати ва бошқа қатор корхоналарнинг партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси давомида диққат-эътиборни социал-иқтисодий жараёнларни тезлаштиришга таъсирни кучайтиришга, иш унумдорлигини оширишга сафарбар қилишга интилишмоқда. Ана шу ерларда ҳисобот-сайлов партия йиғилишларининг талабчанлик, ошкоралик муҳитида ўтганлиги давр ва қайта қуриш руҳига кўп жиҳатдан яқиндир.

Аммо бу фактлар хотиржамликка, мағрурланишга сабаб бўлолмайди. Чунки ҳали кўпгина қуйи партия бўғинларида, бошланғич партия ташкилотларида XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг революцион, демократик руҳи сезилмаяпти, эски ёндашувларга, расмиятчиликка ва эски қолипларга барҳам берилган эмас. Ахир Сергели районидаги партия группалари ва цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида барча коммунистларнинг 84 процентдан зиёдроғи, СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўртача олганда коммунистларнинг 77 проценти иштирок этган бир пайтда коммунистларнинг активлиги ҳақида гапириб бўладими? Акмал Икромов, Фрунзе район партия ташкилотларидаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас.

Социал соҳа, айниқса, унинг энг муҳим таркибий қисми — уй-жой қурилиши партия ташкилотларидаги йиғилишлар талабчанлик руҳида ўтмаяпти. Ваҳоланки, ўтган йилга нисбатан бу йил қурилиш конвейерининг иш суръати сезиларли даражада пасайди, шаҳар аҳолисига бу йил 60 минг квадрат метрдан зиёд уй-жой кам етказиб берилди. Айниқса, 4, 12-трестлар, «Главташкентстрой» ҳажмли-блокли уйсозлик комбинатларининг коллективлари катта қолоқликка йўл қўйдилар. Ҳисобот-сайлов партия йиғилишларида ишга нималар тўсқинлик қилаётгани ҳақида жиддий суҳбат бўлади, вужудга келган вазиятга принципиал баҳо берилади, деб кутиш мумкин эди. Буни қарангки, ишониш қийин бўлса ҳам, аммо факт—қурилиш ташкилотлари цех партия ташкилотлари секретарларининг, группа партия ташкилотларининг бирортаси ҳам ўз фаолиятига қониқарсиз баҳо олгани йўқ.

Ҳуқуқ-тартибот органлари фақат шу йилнинг ўзида савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналарида 800 дан зиёд қонун бузилишларини аниқладилар. Очиғини айтганда, ана шу корхоналарда ҳали ҳам кўпгина нопок кишилар ишлашади. Шунга қарамай, коммунистлар аксарият ҳолларда ўз партия бюролари ва партия ташкилотлари ишини қониқарли деб топишмоқда.

Транспорт, соғлиқни сақлаш, халқ таълими каби участкалардаги қуйи партия ташкилотларининг фаолиятига кўпгина ҳолларда муносиб баҳо берилгани йўқ.

Социал-иқтисодий соҳада жиддий камчиликлар бўлишига қарамай кўпгина партия группалари цех партия ташкилотларининг ишини қониқарли деб топиш ҳоллари Октябрь, Киров район партия ташкилотлари учун характерлидир.

Ҳисобот-сайлов кампаниясининг ана шу ва бошқа кўпгина асосий йўналишларига район партия комитетлари, партия комитетлари томонидан етарлича баҳо бермаслик Куйбишев район партия ташкилотларида яққол намоён бўлди. Районда қуйи партия бўғинларига амалий ёрдам кўрсатиш бўйича жонли ишлар қўлдан бой берилганлиги, ҳамма жойда амалий кайфият яратиш йўлини ўтказа олмаганликлари, расмиятчилик ва ташкилий ишларга берилиб кетиш кайфиятига барҳам беролмаганликлари яққол кўриниб турибди. Шаҳар партия комитетининг бўлимлари ва район партия комитетлари бундан жиддий хулоса чиқаришлари лозим.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларининг қарорларини қабул қилишдаги аҳволни ҳам қатъият билан ўнглаш зарур. Кўпгина партия ташкилотларида ана шу қарорлар бундан кейинги фаолиятнинг программ ҳужжатига айланмаган, уларнинг учдан икки қисмини декларатив шиорлар ташкил этади.

Бу йилги ҳисобот ва сайловлар партия етакчилари учун чинакам синов бўлди. Давр янгича ишлаш ва фикр юритишга, ўз-ўзига талабчанлик билан муносабатда бўлишга мажбур қилмоқда. Масалан, Дон маҳсулотлари министрлигининг тажриба-механика заводида бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Фаустов ҳисобот-сайлов йиғилишида ўз фаолиятини қониқарсиз баҳолади, коммунистлар унинг бу фикрига қўшилдилар.

Район партия комитетлари, партия комитетлари ва партия ташкилотлари сайланма органларнинг раҳбарлигига ҳақиқатни ҳам фаол, ташаббускор, серғайрат, сўзда эмас, амалда қайта қуришни олға сурувчи кишилар сайланишига кўпроқ эътибор беришлари лозим. Раҳбарлик лавозимларига ишчи коммунистларни дадилроқ, қатъият билан кўтариш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ёрдам бериш керак. Шу ўринда нима учун Ленин, Октябрь, Сергели район партия ташкилотларида партия етакчиларининг ана шу тоифасига етарлича баҳо бермаслик тенденцияси кузатилаётганини, партия бўғинларининг етакчилари орасида уларнинг сони камайиб бораётганини тушуниб бўлмайди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленумида олға томон ҳаракатимиз, якуний натижада қайта қуришнинг муваффақияти партия ташкилотлари социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш учун курашда қай даражада бурилиш ясай олишларига боғлиқ, деб таъкидланди.

Пленумда шунингдек, Собир Раҳимов район партия комитетининг биринчи секретари Т. М. Аҳмедов, 1-уйсозлик комбинати касаба союз комитетининг раиси И. Х. Орипов, «Пардозлаш» тресги бошқарувчисининг ўринбосари Г. Х. Пўлатова, Ленин район партия комитетининг иккинчи секретари М. М. Содиқов, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари И. В. Нежданов, «Ташметрострой» лаҳмчиларининг бригадири Г. Б. Люстер, Фрунзе район партия комитети ташкилий бўлимининг мудири А. А. Усмонов сўзга чиқдилар.

Пленумда раҳбар органларга сайловларни ўтказиш тўғрисидаги инструкцияга қўшимчалар киритиш юзасидан баъзи таклифлар баён этилди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Ота ёққан чироқ

Светлана Михайловнанинг илк болалиги Челябинск областида ўтди. Учинчи синфда ўқиётганида ота-онаси билан Ўзбекистонга кўчиб келишди.

— Дастлаб, Тошкент яқинидаги Ўрта овул қишлоғида яшадик, — эслайди Светлана Михайловна. — Отам ўша ердаги радиостанцияда ишларди. У ерда бир неча йил тургач, Тошкентга келдик. Отам алоқа институтини тугатган бўлса ҳам, бу ерда энергетик бўлиб ишлай бошлади. Энергетикага ҳавас менда балки шунда уйғонгандир. Нима бўлганда ҳам падарим касбини давом эттираётганимдан хурсандман.

— Демак сизда истак уйғонгач, уйдагилар «йўқ» дейишмаган. Ҳар қалай бу ўқиш қиз бола учун бироз оғир бўлса ҳам, шундайми?

— Ҳа, мактабни тугатгач, ҳужжатларимни Тошкент политехника институтининг энергетика факультетига топширдим. Институтни 1962 йили тугатгач, менга «Ташэлектросет»да ишлаш учун йўлланма беришди. Шундан буён ишлаб келяпман.

Ҳа, йигирма олти йилдан ошибдики, Светлана Михайловна Кушнирнинг номи «Ташэлектросеть» ходимлари қайд этилган рўйхатдан тушмай келади. Шунча йилдан буён бир жойда меҳнат қилиш ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Ҳозир у «Октябрская» подстанциясининг етакчи инженери. С. Кушнир ҳақида сўраб қолгудек бўлсангиз ҳамкасблари фақат илиқ гаплар айтишади, ўз ишини яхши билувчи мутахассис дея таърифлашади.

Инженер-энергетиклик мутахассислигининг ўзига яраша ҳисоб-китоби, қийинчиликлари бор. Бу соҳада математика, физика, электротехника фанларини яхши билган кишиларгина ўқиши ва ишлай олиши мумкин. Электр жуда нозик иш, озгина лоқайдлик, кичик хато ҳам қимматга тушиши мумкин. Буни Светлана Михайловна яхши билади, тушунади. Чорак асрдан зиёд меҳнат фаолиятида бирон марта бепарволик қилмади. Қайси участкада бўлмасин, коллектив ишончини оқлади. Ҳалол меҳнати эвазига «Ҳурмат белгиси» ордени, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан таъсис этилган юбилей медали билан тақдирланди. «Ташэлектросеть» ветеранлари маслаҳат кенгашининг аъзоси сифатида ёшлардан ёрдамини аямайди. Уни ҳақли равишда устозлар қаторига кирган тажрибали мутахассис дейиш мумкин. Буларнинг ҳаммаси ўғил ўрнига ўғил бўлиб, отаси ёққан чироқни давом эттириб келаётганидан.

Светлана Михайловнадан «Бўш вақтингизда нима билан шуғулланишни ёқтирасиз», деб сўраб қолгудек бўлсангиз, жилмайиб «Ўғлим Михаил билан бирга бўлишни», дейди.

Эҳтимол вақти келиб у ҳам инженер бўлар. Она бекорга бобосининг номини қўйгани йўқ, ўхшасин деб ният қилган. Майли катта бўлаверсинчи. Муҳими, ҳозир онаси истаганидек аълога ўқисин. Фақат катта бўлгач шундай онаси борлигидан фахрланиб юрса бас!

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

◉ СУРАТДА: Светлана Михайловна Кушнир.

Т. Каримов фотоси.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети навбатдаги мажлисида шаҳар прокуратураси тақдим этган меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя қилиш тўғрисидаги қонуннинг қўпол бузилиш фактлари ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси тўғрисидаги қонуннинг қўпол бузилиш фактлари кўпгина корхона ва ташкилотларда меҳнат муҳофазасига доир кўргазмали агитация воситаларининг профилактик ролига етарли баҳо берилмаётганлиги, қатор корхоналарда хавфсизлик техникаси бўйича бурчакларнинг йўқлиги, ходимлар хавфсиз меҳнат қилиш усулларига етарли даражада ўргатилмаётганлиги туфайли йўқ қўйилмоқда, деб таъкидланди. Ишлаб чиқариш жароҳатларига қарши кураш масалалари меҳнат коллективларининг йиғилишларида етарли даражада, принципиал равишда муҳокама қилинмаяпти, ана шундай жароҳатланишларни таг-туги билан тугатиш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилмаяпти.

Сўнгги вақтларда халқ хўжалиги асосий тармоқларида ишлаб чиқариш жароҳатлари нисбатан камайганига қарамай, айрим корхоналарда — СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг «Средазэнергомонтаж» тресги монтаж бошқармасида, «Средазкабель», «Узвторцветмет», СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» бирлашмаларида, «Промстрой» трестининг 11-қурилиш-монтаж бошқармасида, 10-автобиль ремонти заводида ва 2502-автоколоннада бу кўрсаткич юқорилигича қолаяпти. 1987 йилда шаҳар бўйича ишлаб чиқаришдаги жароҳатлар келтириб чиқарган ва бой берилган иш вақти 57,4 минг киши-кунини ташкил этди. Қатор корхоналарда ҳар минг кишига олганда иш вақтининг беҳуда сарф бўлиши шаҳар ва тармоқ бўйича олинган кўрсаткичдан бир неча баравар юқори.

Айрим корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат муҳофазаси учун ажратилган маблағлардан тўлиқ фойдаланмаётганлиги ана шу корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари меҳнат шароитини яхшилаш ва ишлаб чиқариш жароҳатларининг олдини олиш масалаларига етарли эътибор бермаётганликларини кўрсатади.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат муҳофазаси қоидаларининг қўпол бузилиши касб касалликларига, меҳнатчиларнинг иш унумдорлиги пасайишига олиб келмоқда. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб чиқариш санитарияси қоидаларининг бузилишига йўл қўйилмоқда. Бош кийимлар фабрикасида ва тажриба пиллакашлик фабрикасида ишга қабул қилинаётганлар билан хавфсизлик техникаси бўйича инструктажлар юзаки ўтказилади.

Тошкент ўйинчоқлар фабрикасида, кўн-галантерея ва спорт товарлари бирлашмасида, 9-шина ремонти заводида касаба союз комитетлари техника инспекторларининг кўрсатмаларини ўз вақтида бажармаслик фактларига барҳам берилмаган. Тошкент тўқимачилик комбинати 3-филиалида ишлаб чиқариш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисанинг яширилишига йўл қўйилган. Паст меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми, маъмурият томонидан назорат ўрнатилмаганлиги «Ўзбекистон» табиий ва сунъий чарм бирлашмасида ишлаб чиқариш жароҳатларининг кўпайишига олиб келган. Бунинг оқибатида иш вақтининг беҳуда сарф бўлишига, ходимларнинг меҳнат қобилияти пасайишига йўл қўйилган.

Ижроия комитет Тошкент агрегат заводи, «Ташсельмаш», 10-автомобиль ремонти, 9-шина ремонти заводлари, «Средазкабель», «ТашЭКС», СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи», «Ўзбекистон» табиий ва сунъий чарм ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Комфорт», Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик бирлашмалари, «Учқун» тўқимачилик-галантерея бирлашмаси, 1-пойафзал фабрикаси, бош кийимлар фабрикаси, тажриба-пиллакашлик фабрикаси, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа қатор корхоналарнинг раҳбарларига меҳнатни муҳофаза қилиш борасидаги мавжуд камчиликларни, хавфсизлик техникаси қоидаларига қатъий риоя қилиш зарурлигини кўрсатиб ўтди.

Халқ депутатлари район Советларининг ижроия комитетларига меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси қоидаларининг бузилишига йўл қўйган ҳар бир корхонани ўз мажлисларида муҳокама қилиш, уларнинг раҳбарларидан шу борадаги ишларнинг аҳволи учун масъулиятни оширишларини талаб қилишни топширди. Кўрилган чора-тадбирлар ҳақида улар шу йилнинг декабрига қадар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига ахборот беришлари лозим.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя қилиш борасидаги ишларнинг аҳволини, жароҳат етказувчи омилларнинг сабаблари ва турларини таҳлил этиш вазифасини юклади. Улар хавфсиз иш олиб бориш қоидаларига риоя қилиниши, машина ва механизмларнинг бенуқсон ишлаши, муҳофаза ва ҳимоя воситаларининг мавжудлиги, ишлаб чиқариш хоналарининг озода ва тартибли бўлиши, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомининг аҳволи устидан қаттиқ назоратни амалга оширишлари лозим. Мунтазам равишда «Меҳнат муҳофазаси кунлари»ни ўтказиб туриш, қабул қилинаётган ходимлар билан хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя қилиш юзасидан инструктажлар ўтказилишини таъминлаш тавсия этилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг меҳнат бўлимига ишчи кучидан фойдаланиш устидан давлат контролини амалга оширишда корхоналарнинг меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси борасидаги партия ва ҳукуматимиз қарорларини бажариши устидан назоратни кучайтириш топширилди.

«Оқ олтин» — Ватанга!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)		
Хоразм	1,90	79,62
Тошкент	3,80	72,00
Қашқадарё	2,38	65,33
ҚҚАССР	2,86	57,22
Фарғона	2,31	55,82
Сурхондарё	2,45	55,09
Наманган	2,33	54,76
Бухоро	3,04	53,32
Сирдарё	4,11	47,83
Андижон	1,54	46,72
Самарқанд	2,63	31,03
Республика бўйича:	2,71	54,62

Алло, редакциями?

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача бўлади.**

Саволларни назарда тутинг.

1. «ОҚШОМ» ГАЗЕТАСИ САҲИФАЛАРИДА ҚАЙСИ МАҚОЛАЛАР СИЗГА МАНЗУР БЎЛДИ. НИМА УЧУН?

2. ГАЗЕТАДА БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ҚАЙСИЛАРИДАН КЎНГЛИНГИЗ ТЎЛМАДИ. БУНГА САБАБ?

3. СИЗНИ КЎПРОҚ ҚАНДАЙ МАЗМУНДАГИ МАҚОЛАЛАР ҚИЗИҚТИРАДИ?

Телефонда ёки хатда айтилган фикрларингиз исм-фамилиянгиз кўрсатилган ҳолда газетанинг келгуси сонларида эълон қилинади. Сиз истаган мавзудаги мақолалар тез вақтда тайёрланиб, газета саҳифасида ёритилади. «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» **суҳбатида 10 октябрь душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Фарруҳ Раҳимов** навбатчилик қилади.

Ҳурматли оқшомхон дўстлар! Бизга телефон қилган пайтингизда ва хат йўллаганингизда Сизларнинг эътиборингизга ҳавола этилган **учала саволларга албатта жавоб қайтаришни** унутмаслигингизни сўраймиз.

Конкурсга марҳамат

Интернационалчи-жангчиларга ёдгорлик қандай бўлиши керак?

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитети, Ёдгорликларни муҳофаза қилиш жамияти, Ўзбекистон рассомлар ва архитекторлар Союзлари 1988 йил октябрь ойидан Афғонистон Республикасида интернационал бурчини адо этган интернационалчи-жангчиларга Тошкент шаҳрида ўрнатиладиган ёдгорликнинг энг яхши лойиҳа таклифи учун очиқ конкурс эълон қиладилар.

Конкурс шартлари ва программасини Маданият ёдгорликлари илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасидан, конкурс жюрисининг масъул котиби Л. И. Кадубдан (Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси 30, телефон 44-64-73) олиш мумкин.

Энг яхши лойиҳалар учун қуйидаги мукофотлар таъсис этилади:

биринчи мукофот — 3000 сўм;

иккинчи мукофот — 2000 сўм;

учинчи мукофот — 1000 сўм;

шунингдек, 500 сўмдан учта рағбатлантирувчи мукофот.

Биринчи мукофот билан тақдирланган лойиҳа муаллифларига буюртмачи белгилаган муддатларда лойиҳа ечимини ниҳоясига етказиш топширилади.

Конкурс ишлари қуйидаги адресга: 700000, Тошкент шаҳри, Марказ—1, Пушкин кўчаси, 7-уй — Архитекторлар союзининг Кўргазмалар залига 1989 йил 20 январь соат 18.00 дан кечикмай квитанция олиниб топширилиши керак. Квитанцияда муаллифнинг шиори, лойиҳа материали топширилган вақт кўрсатилган бўлиши зарур.

Эҳтимол, газетхонларимиз ҳайратланишаётган бўлишса керак: ахир интернационалчи-жангчиларга ёдгорликни қаерга ўрнатиш юзасидан муҳокамага, ёдгорлик лойиҳасининг энг яхши лойиҳаси учун конкурсга таклифлар «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида илгари эълон қилинган эдику? Мазкур газеталар биринчилар қатори интернационалчи-жангчилар ҳақидаги мақолаларни эълон қила бошлаган, улар газетхонлар ўртасида кенг акс садо уйғотган, акс садолар муайян бир таклифда — Афғонистонда интернационал бурчини адо этиш вақтида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган совет жангчиларининг жасоратини абадийлаштириш таклифида мужассамлашган эди.

Конкурсга якун чиқарилди. Унга атиги 17 та иш тақдим этилди. Жюри фикрига кўра улар бадиий ғояси жиҳатидан талабга жавоб берганп йўқ, мавзуни тўла очиб берилмайди. Уларнинг ичидан мавзуни очиб беришга бирмунча яқинлашган уч иш аниқланди. Уларнинг муаллифлари 500 сўмдан рағбатлантирувчи мукофотларни олишди.

Шунингдек, тақдим этилган 17 иш жуда кам деб эътироф этилди. Эҳтимол конкурс муддати ва ёдгорликни жойлаштириш учун биргина ер танланганлиги ташаббус кўрсатишга тўсқинлик қилгандир. Янгитдан эълон қилинган конкурс ана шуларни инобатга олиб, унинг қатнашчиларига ёдгорликни жойлаштиришнинг етти вариантини таклиф этади: В. И. Ленин хиёбони, Ёшлар уйининг олди, метронинг «Комсомол» станцияси олди, Комсомолнинг 40 йиллиги номидаги боғ, Округ офицерлар уйининг боғи, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биноси олдидаги майдон, Революция хиёбонидаги суратлар салонининг орқасидаги майдон шулар жумласидандир. Кўриниб турибдики, ижодий изланиш учун имкониятлар нисбатан кенгайтирилган.

Шунингдек, ёдгорликни бунёд этиш учун етарли маблағ жамланганлигини маълум қиламиз: режалаштирилган 200 минг сўм ўрнига 300 минг сўмдан зиёд маблағ тўпланди.

Шаҳар— қишлоққа

Кимёгарлар далада

◉ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биорганика институтининг бир группа илмий ходимлари Орджоникидзе номли совхозда сабзавотларни йиғиштириб олишда қишлоқ меҳнаткашларига яқиндан ёрдам беришмоқда.

Ҳашарчилар далалардан кунига 2-2,5 тоннадан зиёд помидор, пиёз, картошка ва ошқовоқ сингари қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини йиғиштириб олишаётир. Бу ишларда институт халқ контроли комитетининг раиси, катта илмий ходим Сотволди Датаев, илмий ходим Виктор Сумин, катта инженер Зулайҳо Тўрақулова, институт тажриба ишлаб чиқариш цехининг комсомол ташкилоти секретари Шоҳида Саидқуловалар сидқидилдан меҳнат қилиб, бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

А. ДАМИНОВ.

Кони фойда усул

Хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлаётган Тошкент шаҳри саноат корхоналари фаолиятини таҳлил қилиш кўпгина қизиқ «материал»лар беради. Хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган корхоналар шаҳардаги жами ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулоти умумий ҳажмининг ярмидан кўпроғини бермоқда. Бу—бир. Иккинчидан, фойда олиш планлари қандай бажарилаётгани билан қизиқилса, «беш қўл баравар эмас»лиги аён бўлади.

Фактларга тўхталамиз. Шаҳар бўйича умуман саноат корхоналари ўртасида фойда олиш планига «панжа орасидан» қараш ҳолларига ҳали барҳам берилган эмас. «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси бунга яққол «намуна» бўла олади. Бу ерда фойда олиш плани ҳар гал катта миқдорда белгиланади. Аммо амалда бунинг ярми ҳам бажарилмайди. У бутун Куйбишев районининг бу борада орқага тортаётган йирик корхоналардан бири ҳисобланади.

Лак-бўёқ заводида ҳам янги усул ҳали коллектив кутган юксак самарани бермаяпти. Улар ҳам ўзлари мўлжаллаган фойдани ололмаётирлар.

«Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарларини уялтирмоқчи эмасмиз. Агар эсингизда бўлса, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг XII пленумида бу корхона ҳақида жуда илиқ сўзлар айтилди. Масалан, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишлаётган бир қанча корхоналар фаолияти жиддий таҳлил этилиб, уларнинг айримлари шартнома мажбуриятларини бажариб, планга қўшимча фойда олишга муваффақ бўлаётганликлари таъкидланган эди. Улар орасида «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси яхшилар қаторида тилга олинди. Бу ерда жуда яхши тажриба тўпланган. Аммо кейинги ойлар таҳлили шуни кўрсатяптики, ютуқлар билан кифояланишга мутлақо вақт эрта экан. «Сигнал»нинг саккиз ойлик мобайнида даромад ва фойда олиш планларини бажаролмаган корхоналар қаторига тушиб қолгани ачинарлидир.

Бизга шунингдек Тошкент заргарлик, кўн-мўйна заводлари, «Тошкент» мебель, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, агрегат заводи, «Ўзбекистон» сунъий ва табиий кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси, 243-граждан авиацияси заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати, «Промсвязь» заводи ва бошқа бир қатор корхоналар ҳам мўлжалдаги маррани эгаллай олмадилар.

Аммо шаҳримиздаги кўпчилик корхоналар учун янги усул кони фойда бўлмоқда. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи янги шароитда муваффақиятли иш олиб боряпти. Улар фойда олишнинг планда кўзда тутилган марраларини дадил эгалламоқдалар. Трикотаж буюмлар модалари уйи, бадиий буюмлар фабрикаси, кўн-галантерея буюмлари ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Компрессор» заводи ва бошқа кўплаб корхоналар коллективлари янги усулдан қониқиш ҳосил қилмоқдалар. Туб иқтисодий ислоҳотнинг дастлабки одимлари улар учун баракали бўляпти.

Қаердаки ишлаб чиқаришни, меҳнатни ташкил этиш, планлаштириш, моддий-техника таъминоти пухта йўлга қўйилган, маъмурият, партия ва бошқа жамоат ташкилотлари фаоллиги ошган бўлса, ўша ерда дурустроқ натижаларга эришилмоқда.

Бироқ юқорида беш қўл баравар эмас, дедик. Янгича иқтисодий фикрлаш ҳамма ерда юқори савияда боряпти, деб бўлмайди. Ҳали кўпгина жойларда корхонанинг иқтисодий хизмат бўлимлари, инженер-техник ходимлари, ўрта звено раҳбарларининг техникавий ва иқтисодий масалаларда қолоқ нуқтаи-назарда туриб фикр юритаётганликларининг шоҳиди бўляпмиз. Тўла хўжалик ҳисоби, меҳнатни ташкил этиш ва бошқаришнинг замонавий усулларини пухта эгалламай туриб, фойда олиш ҳақида хаёл қилишнинг ўзи бефойда.

Мана, ҳозир партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари қизғин давом этяпти. Коммунист-ишчилар, коммунист-раҳбарлар тўла хўжалик ҳисобининг моҳияти коллективларига чуқур сингиб етдими, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш моҳиятини ҳамма тушуниб олдими, иқтисодий умумтаълимда нималарга асосий эътиборни қаратиш керак — бу ва бошқа масалалар йиғилишларда юзаки, йўл-йўлакай эмас, чуқур ва дадиллик билан очиб ташланса, нур устига аъло нур бўлар эди. Масалан, кўпгина иқтисодчилар коммунистлардир. Иқтисодий хизмат бўлимларига ҳам коммунистлар бош-қош. Демак, уларнинг бу борадаги фаолиятлари, қайта қуришнинг ҳал қилувчи омили бўлган туб иқтисодий ислоҳот мазкур корхонада қандай амалга оширилаётгани, унга конкрет нималар тўсқинлик қилаётганини барча коммунистлар ҳукмига ҳавола қилиш, партия активи фаоллигини ошириш айни муддаодир.

Биз юқорида номлари яхшилар қаторида тилга олинган корхоналарнинг айрим цех ва участка, бригадаларида ҳали бу борада анчагина камчилик ва нуқсонлар мавжудлигидан кўз юммаслигимиз керак. Редакциямизга тушаётган сигналлар ҳали айрим жойларда иқтисодий таъсир омиллари билан эмас, буйруқбозлик — маъмуриятчилик усуллари билан иш кўрилаётганини, бу эса экономикамизнинг гуркираб ўсишига тўсқинлик қилаётганини кўрсатиб турибди.

Вазифа — тўла хўжалик ҳисобига кенг йўл очиб бериш, шаҳар корхоналарида хўжалик механизмини қайта қуриш муваффақиятини таъминлашдан иборат.

Ҳ. ИКРОМОВ.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлсангиз, кўпгина мусобақа илғорларини учратасиз. Улар Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорларини амалга оширишга ўз муносиб ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар. Албатта, бу гап биринчи галда корхонанинг тажрибали тўқувчиларига тааллуқлидир.

Улар орасида Насиба Мираҳмедова ва Машкура Манноновалар ҳам бор. Улар йил бошиданоқ ўзаро социалистик мусобақа асосида иш юритиб, кўнгилдагидек натижаларга эришмоқдалар.

Коллектив ўртасида уларнинг чаққонлиги, меҳнатсеварлиги, ишга виждонан ёндошиши ҳақида илиқ сўзлар айтилмоқда. Албатта, бу — ёшларни янада яхши зафарларга илҳомлантиряпти.

Мусобақадошлар ҳамиша бир-бирларидан ўрганиб, бир-бирларига ўргатиб, унумли ва сифатли ишламоқдалар. Улар бугунги кунда ўз меҳнат ютуқларидан мамнундирлар.

СУРАТДА: тўқувчи Н. Мираҳмедова ва М. Маннонова лар.

М. Назаров фотоси.

Оқшомингиз файзли бўлсин

Саъдий ҳикматлари

Ёнингдаги кимса айтмасдан то мақол,
То сенга номаълум — нокасми ё ҳалол?
Ҳар қандай гумондан холи деб санама—
Балки у йўлбарсдир, уйқуда эҳтимол.

⊙

Дўстлик дарахтин ўстирган
муродингдан ҳосил берур,
Суғир душманлик ниҳолин
у ҳисобсиз ранж келтирур.

⊙

Меҳмон келган чоғда дилшод тут ўзни,
Ҳар хасрат ва ғамдан озод тут ўзни.

⊙

Ўйнаб айтилган ҳар сўздан ҳам ҳатто
Оқил аҳли ҳикмат ўқий билсалар,
Ўйин ва ҳазил деб билур доимо
Ҳикматли сўзни ҳам нодон кимсалар.

⊙

Илмини сотмоққа кимки қўл урди,
Гўё хирмон йиғди-ю ўтда куйдирди.

⊙

Гавҳару лаъл чиққусидир тошдан,
Лек ҳамма тош гавҳару лаъл бўлмагай.
Ки ҳамма ер нур эмар, шаксиз, қуёшдан,
Лек ҳамма жойда ҳам лола унмагай.

Тайёрловчи: Дилмурод САИДОВ.

Қўлига нон тутган одамни
Ардоқлагим келади ҳар он.
Чунки кулги каби порлайди,
Юртим буғдойидан бўлган нон.
Бир тишлами дилларга ҳузур
Унда она-Ернинг тафти бор.
Бўрсилдоқ нон— тўқлик белгиси,
Нон бор—умр тўкис, бахтиёр.
Меҳмон келса рўбарўсига
Нон кўтариб чиқамиз ҳар дам.
Нон — қалбимиз, нон— эъзозимиз,
Нондек азиз барча дўст одам.
Она шаҳрим, азим Тошкентим,
Меҳмонларга ташна доимо.
Қалбим очиқ, дўстлар ҳар маҳал,
Нон тутаман, келинг марҳабо!

Р.Шарипов фотоси.

Ота-оналарга муҳаббат

Оилада ота-она доим эъзоз ва ҳурмат-иззатга сазовор кишилардир. фарзандларимиз тарбиясию камолоти биринчи галда оилада таркиб топади. Фарзанд ота-онани қанчалар эъзозласа ва уларнинг ибратини олса яхши фазилатларга эга бўлади. Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг индустриал-педагогика факультетида ахлоқ-одоб мавзуларида тез-тез суҳбат-мунозаралар ўтказиб турилади. Куни-кеча студент-ёшлар даврасида ота-оналарни ҳурмат-иззат қилиш мавзуида шундай суҳбат-мунозара ўтказилди.

Кечага факультетнинг кўплаб студентлари ва ўқитувчилар қатнашишди. Мунозара мавзусига «Тошкент оқшоми» газетасида шу йил чоп этилган «Она ноласи», «Онажоним, дилозорим...» ва «Менинг беозор онажоним» мақолалари танлаб олиниб, уларда кўтарилган оила тотувлиги, ахлоқ-одоби, турмушда баъзан учрайдиган фожиали воқеалар, ота-оналарни ва катта ёшдаги кишиларни ҳурматлаш, севги-муҳаббатни қадрлаш каби масалалар қизиқиш билан муҳокама қилинди.

Студентлар мунозарада юрак сўзларини айтдилар. Ота-оналарни улуғлаш ва қадрлаш ҳақида М. Аҳмадалиева ва А. Ҳидоятовалар ҳаяжонланиб гапиришди. Афғонистонда ўз интернационал бурчини ўтаб келиб, ҳозирда институтда ўқиётган Ҳаким Қулмонов бундай деди:

— «Она ноласи» мақоласида ўз қизидан айрилган мунис онахоннинг дил нидоси, «Онажоним, дилозорим...»да фарзанд ва оила қадрига етмаган аёл, «Менинг беозор онажоним» мақоласида эса кекса онахонларнинг келинидан, ҳатто ўз ўғилларидан озор чекаётганлари ҳақида ҳикоя қилинган. Мен Афғонистонда хизмат қилаётганимда онажоним ёзган хатларини ўқиб роҳатланардим, ҳаёт-мамот учун курашда онажоним гаплари мадад бўларди. Хатларини кўкрак чўнтагимда сақлардим. Армиядан омон-эсон келдим, аммо, минг афсуски, онажонимни кўролмадим, оғир дард билан вафот этибдилар. Мен энди бир умр, она дийдорини сўнгги бор кўролмаганимга армон қиламан. Ҳаммамиз оналарни улуғлайлик, оталаримизни иззат-ҳурматда тутайлик.

Ёшларнинг ота-она, оила, меҳр-муҳаббат ва инсоний фазилатлар ҳақидаги баҳслари ҳаётий ҳам қизиқарли бўлди, уларда бу суҳбат-мунозара яхши таассурот қолдирди.

Шарифа ҚУШОҚОВА,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг катта ўқитувчиси, меҳнат ветерани.

Янгича анъаналар—ҳаётимиз кўрки

Йигирма йил ўтгач...

Гулчеҳра Ёқубова В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида инженер-созловчи бўлиб ишлайди. Алишер Шарипов «Узоргтехколхозстрой» трестида бўлим бошлиғи, Саидназби Маликов республика Енгил саноат министрлигида бош энергетик... Булар С. Раҳимов районидаги 22-ўрта мактабнинг собиқ ўқувчилари. Яқинда мактаб залида билим даргоҳини 1968 йилда битирган 53 киши билан учрашув ўтказилди.

— Қизиғи шундаки, — деди мактаб директори, СССР халқ маорифи аълочиси Ҳ. Ҳошимов йиғилишни очар экан, — Бугунги тантана иштирокчилари 1965 йилда мактабда биринчи марта ўтказилган худди шундай учрашувда ҳам қатнашишган эди. Анъана шундан бери давом этиб келмоқда.

Мактабнинг собиқ ўқувчиларидан, республика Давлат агросаноат комитети бош мутахассиси И. Тўхтахонов, 29-мактаб ўқитувчиси С. Расулова, Киров районидаги 273-мактаб ўқитувчиси У. Тўлаганова ва бошқалар сўзга чиқиб, ўтган давр ичида эришган муваффақиятлари ҳақида гапирдилар. Намунали таълим берган педагогларга миннатдорчилик билдиришди.

Йигирма йил олдин мактаб ташкилотчиси, ҳозирги кунда райондаги 23-мактаб директори Б. Нуъмонов анъананинг болалар тарбиясидаги роли, ўзи раҳбарлик қилаётган билим даргоҳида ҳам учрашувлар ташкил этиш ниятида эканлигини айтди.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Қатралар

Қудалар

Салим ака келаётган отлиқни кўриб аста отидан тушди, сўрашди. Ҳол-аҳволдан сўнг отлиқ билан қуюқ хайрлашди.

Отлиқлар йўлда давом этдилар. Қаршидан ёши улуғроқ яна бир отлиқ дуч келди. Салим ака бу отлиқ билан қўлини кўксига қўйганича сўрашиб ўтди. Бундан ҳамроҳи Аҳрор ажабланди.

— Биринчи отлиқ билан отдан тушиб сўрашдингиз. Иккинчиси билан отдан тушмай сўрашдингиз. Бунинг боиси нимада?

— Биринчиси қудам, қизим уникида, — деди Салим ака ўйланиб.

Ҳарорат

Гулнора ишдан қайтганида, дарвоза олдида «Жигули» турарди. «Яна келишибди» хаёлидан ўтказди у. Дарҳақиқат тўкин дастурхон атрофида икки аёл онаси билан гаплашиб ўтирарди.

Гулнора улар билан ҳол-аҳвол сўрашди.

Меҳмонлар кетгач, онаси унга ёрилди:

— Турмуш қуришинг керак. Қачонгача юрасан? Ёшинг ҳам бориб қолди. Рози бўла қол, қизим. Ёмонликни сенга раво кўраманми?

Гулнора рози бўлди. Ўзига ўхшаб уч бола билан бева қолган Раҳимга турмушга чиқди.

Гулнора дастлабки кундан болаларга меҳр қўйди. Уларни оқ ювиб, оқ таради. Лекин йиллар ўтса-да болалардан «ойи» деган сўзни эшитмади. Бу унинг вужудини кемирарди.

Катта ўғлини уйлантираётганида кўзларидан ёш думалади. Буни кўрган Сарваржон ҳайрон бўлди:

— Сизга нима бўлди, нега хафасиз? Ахир бугун хурсанд бўладиган кунимизку!..

Гулнора ёшланган кўзларини артди, Сарваржон ҳам тўлиб турган эканми, бошини унинг елкасига қўйди ва аста:

— Ойи, ойижоним, — дея эркаланди.

Йиллаб кутгани мана шу бир оғиз сўзни эшитиб, Гулноранинг юзида қуёш чарақлади.

Холхўжа МИРЗАЕВ.

Бу—қизиқ

Ўзини ўзи даволайди

Доктор Айболитни ким билмайди, дейсиз. У ҳайвонларнинг тилига тушунади: аввал яхшилаб текширади, касалини аниқлайди, сўнгра даволашга киришади. Ҳа, бу эртакларда. Ҳаётда эса ҳайвонлар ўзини ўзи даволашига тўғри келади. Мана, масалан, ўзини ёмон ҳис қилган шимпанзе оддий кунгабоқарга ўхшаган «аспилиа» деган ўсимлик баргидан фойдаланаркан. Яқинда Калифорния университети химиклари бу ўсимлик баргида кучли таъсир этувчи антибиотик борлигини аниқлашди.

Шуниси қизиқки, шимпанзе бу баргни шундайгина чайнаш ўрнига, аввал уни юмалоқ ҳолдаги дори кўринишига келтириб, сўнгра бутунлигича ютиб юборар экан.

Омон ХОЛБЕКОВ.

Липаза ферменти

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Микробиология институти олимлари яратган липаза ферментини олишнинг янги биотехнологик усули ишлаб чиқилди.

У Вильнюсдаги «Фермент» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида муваффақият билан синовдан ўтди. Ҳозир у ерда микроскопик замбуруғлардан липаза ферментининг дастлабки синов партиялари чиқарилмоқда. 1990 йилга бориб, уни ишлаб чиқаришни кенг саноат миқёсида амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Липаза ферменти озиқ-овқатга ишлатиладиган ёғ ва унинг қолдиқларидан ёғ кислоталарини соф ҳолда ажратиб олиш имконини беради. Бу эса ўз навбатида мамлакатимиз озиқ-овқат Программасини амалга оширишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Литвалик олимлар ишлаб чиқаришаётган липаза ферментини олишнинг янги биотехнологиясини ўзбек олимларидан Қаҳрамон Давронов, Жамил Диёров ва Заҳро Аҳмедовалар яратишган.

А. ДАМИНОВ.

Фан ва техника янгиликлари

«ВИКТОР БАКАЕВ» СУВГА ТУШИРИЛДИ

Николаевдаги «Океан» кемасозлик заводининг ишчилари Эстония денгизчиларига кўп тонна руда ташийдиган «Виктор Бакаев» кемасини қуриб бердилар. Кема бир рейс давомида дунёнинг исталган портига 50 минг тоннагача руда, кўмир, ғалла, бошқа сочилувчан юклар ташишга қодирдир. Кема корпусларини йиғишнинг йирик блокли технологиясини, механизмларни монтаж қилишнинг агрегат усулини ва меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаларини қўлланиш руда ташийдиган кемани қуриш муддатини илгариги шу туркум кемага нисбатан бир ой қисқартиришга имкон беради. Янги кема машҳур совет кемасози, СССР денгиз флотининг собиқ министри В. Бакаев шарафига унинг номи билан аталди.

ЭҲМ ЁРДАМ БЕРАДИ

Горький политехника институтининг олимлари студентнинг автоматлаштирилган лаборатория жойини барпо этдилар. Компьютер ва илмий аппаратлар билан жиҳозланган бу жой радиотехника фанларини ўзлаштиришни жадаллаштиради. Билим олиш ва уни чуқурлаштириш жараёнида студент электрон-ҳисоблаш машинаси блан иш олиб боради. Бу янгилик — олий ўқув юртида ишлаб чиқилаётган «Ихтисос» автоматлаштирилган таълим системасининг элементларидан бири бўлиб, у юқори малакали инженерлар тайёрлашни кўзда тутади.

«ТОҒЛИ ОЛТОЙ» НЕЪМАТЛАРИ

Тоғли Олтой, (Олтой ўлкаси). Автоном областда тузилган «Тоғли Олтой» агрокомбинати фақат экологик жиҳатдан тоза ферма, дала, боғ ва полиз маҳсулотлари етказиб берадиган бўлади. Мазкур регион табиатининг ўзи бунга ёрдам беради. Бу ерда атмосфера ҳавосини, сув ва тупроқни заҳарловчи йирик саноат корхоналари йўқ, маҳаллий хўжаликлар амалда пестицид ва гербицидларни ишлатмайди. Янги агросаноат комплекси составига ҳамма колхоз ва совхозлар, областнинг қайта ишловчи заводлари кирган. Улардан ҳар бирининг иқтисодий мустақиллиги хўжалик ҳисобига асосланган, бошқаришнинг демократик принциплари билан мустаҳкамланган.

«ВАТАН ШУҲРАТИ» ЁШЛАР КЛУБИ

Хабаровскдаги янги «Ватан шуҳрати» ёшлар клуби активлари ўз қидирув маршрутларини Узоқ Шарқда Совет ҳокимияти ўрнатиш учун бўлган ғолибона жанглар харитасига мослаб олиб бормоқдалар. Жонажон ўлка тарихига қизиқиш бу ерда хабаровсклик мактаб ўқувчиларини, студентларни, ишчиларни бирлаштиради. Бу ташаббускорларнинг планларида — оқ гвардиячилар ва интервентларга қарши жанглар бўлган жойларга саёҳатлар қилиш, янги архив ҳужжатларини қидириб топиш, мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги тарихчилар ва тенгдошлари билан хат ёзишиб туриш каби тадбирлар бор. Ўлка комсомол шоншуҳрати музейига келувчилар дастлабки топилмалар билан танишмоқдалар.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

ТАСС, АПН ва «Оқшом» мухбирлари ёзадилар

АҚШДА СПИД ВИРУСИНИ ҚИРАДИГАН ДОРИ ТОПИЛДИ

Америкалик олимлар СПИД билан оғриган беморларни даволаш учун дори яратиш йўлида бир қадам қўйдилар. АҚШ миллий соғлиқни сақлаш институтининг бир гуруҳ ходимлари тупроқда яшайдиган псевдономас бактериясидан ажралиб чиқадиган дурагай заҳар олишга муваффақ бўлдилар, бу заҳар ажал вирусини кўпайтирувчи қон ҳужайраларини нобуд қилади. «Нью-Йорк таймс» газетаси дорининг лабораторияда ўтказилган синовлари муваффақиятли чиққанини хабар қилиш билан бирга ундан касалликнинг ривожини секинлатадиган восита тарзидагина фойдаланиш мумкин, деб таъкидлайди. Гап шундаки, дурагай заҳар СПИД вируси ноактив, «мудроқ» ҳолатда турган ҳужайраларга таъсир қилмайди.

ҒАЛАТИ ДАРАХТ

АТОМ бомбаси портлаганда, одатда унинг эпицентрида бутун тирик мавжудот ҳалок бўлади ва у ерда бирор кўкат бир неча йиллар ўсмайди. Шундай аҳвол 1945 йил 6 августида Япониянинг Хиросима шаҳри устида Американинг атом бомбаси портлаши натижасида рўй берди. Бундан фақат бир дарахт истисно! Бу — гинкго. Ҳақиқатан ҳам бу дарахт атом бомбаси портлаши натижасида ёнди, аммо келаси йил у яна ям-яшил тус олиб, аввалги ҳолига қайтди.

Гинкго сайёрамизда пайдо бўлган дарахтларнинг энг кексаларидан бири бўлиб, бу турдаги дарахт бундан 300 миллион йил илгари пайдо бўлган. Бу дарахтлар динозаврлар судралиб юрганда ҳам, инсон боласи пайдо бўлганда ҳам чор-атрофдаги табиатга чирой бериб, яшнаб турган.

Гинкго радиациядан ташқари яна ҳар турли вирусларга, қурт-қумурсқаларга ва ҳаттоки ташқи муҳитнинг ифлосланишига чидамлидир.

СИНОПТИК КОМПЬЮТЕР

КОМПЬЮТЕР яқин 500 йилда об-ҳаво қандай бўлишини айтиб бера олади. Унинг жавобларидан бири: Польшада қаҳратон қиш 2001 йилда, энг илиғи эса 2151 йилда кутилади. Энг салқин ёз 1997 йилда, энг қурғоқчили 2027 йилда бўлади, 1999 йилда баҳор анча совуқ келиб, экинларни совуқ уриб кетиши мумкин.

Хўш, синоптикларга бу қадар қулай «ёрдамчини» ким яратган? Варшава университети ва Метеорология институтининг мутахассислари ЭҲМ ёрдамида тузилган математик модель об-ҳавони олдиндан айтиб бериш имконини беради.

Яқин ўртада яратилган математик модель қишлоқ хўжалиги, транспорт ва энергетика мутахассисларига уларнинг амалий ишларида ёрдам учун топширилади.

Асқар АКБАРОВ,
география фанлари кандидати.

АНАНАСЛИ ЛИБОСЛАР

ФИЛИППИН аҳолиси ананасни истеъмол қилибгина қолмай, ундан либослар ҳам киядилар. Гап шундаки, бу ерда йилнинг апрель ва ноябрь ойлари ўртасида ананас плантацияларидан ўзига хос ҳосил — япроқлар йиғиб олинади.

Ананас ўсимлигининг қаттиқ ва тиканли қисми филиппинликларнинг байрамда тикиладиган, ўрнини ҳеч нарса боса олмайдиган «жус» газламаси учун хом ашё ҳисобланади. Мазкур дағал, лекин ҳавони яхши ўтказадиган, ювиш осон бўлган газмолдан эркаклар кўйлаги, яктак, аёллар кўйлаги, шунингдек дастурхон, дарпарда ва сочиқлар тикилади. Ўсимликнинг ҳар қандайи ҳам жус учун хом ашё бўладиган япроқлар бера олмайди, бу ананаснинг нави ва у етиштириладиган жойга боғлиқ.

СИЕҲРАНГ КУЛ

БУ КУЛ Жазоирда жойлашган. Унинг суви сиёҳ рангида бўлиши учун тубида ҳам, қўлга қуйилувчи икки дарёда ҳам ҳеч нарса йўқ. Ҳар икки дарё суви ҳам амалда рангсиз. Бироқ, уларнинг бири торф ботқоқликларидан оқиб ўтиб, кўплаб органик моддаларни олиб келса, бошқасининг суви темир тузларига ўта тўйинган. Дарё сувлари қўшилиб реакцияга киришади ва сиёҳга ўхшаш аралашма ҳосил қилади.

ТАБИИЙ ҲОВУЗЛАР

МАДАГАСКАР оролида бу масканнинг сувсиз шароитига мослашган бутилка шаклидаги дарахт ўсади. Ўз таналарида бу дарахтлар ҳаётлари учун зарур бўлган миқдордаги намликни сақлайди.

Фозилжон ОРИПОВ
тайёрлаган.

Ҳукм қатъий, шикоятга ўрин йўқ

Адолат посбонларининг қарори қатъий эди: судланувчи шаҳардан қишлоққа кўчирилиши, унинг васийси 99 доллар миқдорида жарима тўлаши лозим...

Американинг Сакраменто шаҳри (Калифорния штати) муниципал суди фаолиятидан олинган ушбу факт, агар суд процессида айбдор сифатида... Смурф лақабли пакана от жавобгарликка тортилмаганида шаҳар жамоатчилигининг ҳам, Юнайтед Пресс Интернешнл каби мўътабар агентликнинг ҳам эътиборидан четда қолган бўларди. Гап шундаки, Сакраменто шаҳрида истиқомат қилувчи Кальвин Линн бир неча ой муқаддам ташқи кўринишига маҳлиё бўлиб, пакана бир тойчоқни сотиб олганди. Улар қисқа вақт ичида дўстлашиб қолишди, ўзаро тил топишишди. Аммо бошқа барча шаҳарларда бўлганидек, Сакраментода ҳам «хайриҳоҳ» қўшнилар Кальвин ва Смурфга қарши ашаддий уруш эълон қилдилар. Улар инсон билан от ўртасидаги дўстлик «бизнинг турмуш тарзимизга ва осойишталигимизга хавф солмоқда», деб жар солдилар. Натижада иш судга оширилди ва Сакраменто граждан ларининг турмуши ҳақидаги низомга асосланиб, юқорида биз айтиб ўтган, қатъий ва шикоятга ўрин қолдирмайдиган ҳукм қабул қилинди. Сабаби, ана шу низомда ит ва мушукдан катта бўлган отларнинг, эшакларнинг, сигир ва туяларнинг, фил ва бошқа ҳайвонларнинг «муниципалитетга қарашли уйларда истиқомат қилиши» кўзда тутилмаган. Кальвин ва Смурфга итоат қилишдан бошқа илож қолмади.

СУРАТДА: Кальвин судьядан ҳукмни юмшатишни илтимос қилаяпти. Смурф эса тақдирга тан берганга ўхшайди.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

Бир асар тарихи

—Эшитдингларми, бугун маҳаллада дув-дув гап бўлармиш!. .

—Қанақа гап! Нима бўлибди!

Бу фильм ҳақидаги илк хабарни бизнинг маҳаллада шундай кутиб олишганди. Колхоз клубида намойиш этилишидан дарак топган колхоз аҳли жуда хурсанд бўлди.

—Ҳеч гап йўқ экан,— дейишди кейин -ўша хабар келтирганлар, — кинонинг номи шунақа экан.

Орадан йиллар ўтиб, фильм сценарийсини Ю. Рест билан Рамазонов ёзганлигини, қўшиқлар тексти автори Уйғун эканлигини, фильм ҳозирда иттифоқда машҳур кинорежиссёр, СССР халқ артисти Шуҳрат Аббосовнинг биринчи ишлаган фильми эканлигини, унинг замонавий темадаги илк асарлардан эканлигини билдим.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Икрома БОЛТАЕВА ҳикояси

—«Маҳаллада дув-дув гап» бадиий фильмигача «Ленин йўлланмаси билан» деган картинада кичикроқ роль ижро этган эдим, холос. Жуда унақанги тажрибам ҳам йўқ эди кинода. Шуҳрат Аббосов мени Ҳалима ролига таклиф этганида, рости севиндим. Сценарий билан танишдим. Ижро этадиган ролим оддий ўзбек аёли. Фақат мағрурроқ. Гўзал қизи борлигидан боши осмонда. Энди мени ташвишим бошқа нарсага кўчди: партнёрларим кимлар бўлар экан?

Бахтимни қарангки, Тошкентнинг қоқ марказида яшовчи (кинода, албатта) қўшниларим ажойиб одамлар бўлиб чиқишди. Арслон билан Ойпошша— СССР халқ артисти Раҳим Пирмуҳамедов билан Ўзбекистон ССР халқ артисти Марям Ёқубова; уста билан Ҳалима— мен билан СССР халқ артисти Раззоқ Ҳамроев; Меҳри хола— СССР халқ артисти Лутфихоним Саримсоқова, Умар — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳамза Умаров. Яна менинг севикли кишиларим—Ўзбекистон ССР халқ артистлари Саъдихон Табибуллаев, Турсунхон Жаъфарова, Сайфи Олимовлар. Нимасини айтай, жуда ҳам севиниб кетдим. Улардан ҳар қанча ўргансак арзийди.

қилиб бўлмайди деб ҳисоблашарди», деган эди.

Бир куни мени СССР халқ артисти Малик Қаюмов чақириб қолди. У пайтлари у киши вақтинчалик директор вазифасини бажарар эди. Менга беш-олтита киносценарий тутқазиб:

—Етар шунча бекор юрганинг. Ишла энди. Мана буларни ўқи, бирортасини танла, қани кучингни бир кўрайлик, — деди.

Киносценарийларни ўқиб чиқдим. Менга шу «Маҳаллада дув-дув гап» ёқиб қолди.

—Шуниси тузук, — дедим Малик акага, — жуда яхши, ҳаётий ёзилибди. Образлари ҳам жойида. Миллий, маиший комедия бўлади.

—Бўпти, ишни бошлайвер,— деди Малик Қаюмов.

Шундан кейин муаллиф Асқар Рамазонов билан бирга сценарийни қайта ишладик. Фильмни дастлаб русча суратга олдик. Шунинг учун Ленинграддан киносценарист Юрий Рестни таклиф этдик. Унинг иштирокида сценарий рус тилида қайта ёзилди. Актёрлар танладик. Актёрлардан жуда хурсандман. Ҳаммаси ўз ўрнида, ўз ролида бўлди.

Чилонзордаги янги қурилаётган кўп қаватли уйлар олдига, шундоққина қурилиш майдонига декорацияларни ўрнатдик. Учта ҳовли, уч-

«Маҳаллада дув-дув гап»

Фильм ҳақида икки ҳикоя

Ёшларимизни айтмайсизми? Раъно Мадраҳимова, Тўлқин Тожиев, Ҳолида Исхоқова, Роза Ризамуҳамедова . . . Бирам аҳил, бирам ишчан, бирам қўҳликки . . .

Холидани Сайёра ролига таклиф қилишганда эндигина ўнинчи синфни тугатганди. Ёш бола ҳали, уни галма-галдан қўриқлаб юрардик, тағин битта-яримта бир нима деб бошини айлантирмасин деб. Ҳар нима қилганда ҳам бировнинг азиз фарзанди. . .

Уч қўшни. Уч хил характер. Уч хил тақдир. Ҳамма ўз ролини қойилмақом қилиб ижро этган. Айниқса, Марям опа билан Раҳим ака жуда ўринлатишган.

Қани ўзингиз айтинг-чи, бу ерда нотабиий. нима бор? Ҳаммаси ҳаётда бўлгандек ёки бўладиган воқеалар. Режиссёр ана шуларнинг ҳаммасини нозик кўз—санъат кўзи орқали илғаб олган.

Айтганча, режиссёр ҳақида. Шуҳрат Аббосовнинг ўша пайтда унвони ҳам йўқ эди. Унча таниқли ҳам эмасди. Лекин ҳар бир воқеани аниқ ҳис қиларди, тушунтирарди. Ҳеч қайсимиз деярли қийналмаганмиз.

Аксига олиб, фильм суратга олинаётган кунлари Ҳамза театри Фарғонага гастролга жўнаб кетди. Бир ойми, ундан кўпми ҳозир аниқ эсимда йўқ, жуда қийналдим. Самолётда эрталабки рейс билан Тошкентга учиб келаман. Аэропортда эса менга ҳамкасбларим тайинлашади:

—Икромахон, кечқурун кечикманг, спектакль «провал» бўлмасин.

Кечқурун соат бешда Фарғонага қайтиб учиб кетаман. Шуҳрат Солиҳович тайинлайдилар:

—Эртага ҳам худди шу пайтда етиб келинг, кечикманг.

Айни ёз пайти. Кун иссиқ. Ҳаммаёқ чанг-тўзон. Ахир қурилиш кетяпти-да.

Раҳим ака табиатан қувноқ одам эмасми, қизиқ воқеалар рўй берган у киши билан. Бир куни тушликдан кечикиб келдилар.

—Нега кеч келдингиз?— деб сўради режиссёр,— сизни кутиб турибмиз қачондан бери.

—Овқатландим,— деди Раҳим ака бамайлихотир.

—Мунча кўп овқатланасиз?

—Фильмда ҳам овқат ейишдан бўшамайманку, — жавоб берди Раҳим ака,— шуни репетиция қиляпман.

«Маҳаллада дув-дув гап» чини билан дув-дув гап бўлди. Кўрганларнинг ҳаммаси мамнуният билан раҳмат айтишарди. Бу—фильмнинг ҳаётийлигидан, халқимизнинг урф-одатларини тўғри талқин қилганимиздан деб ўйлайман.

СССР халқ артисти Шуҳрат АББОСОВ ҳикояси

—Бутуниттифоқ кинематография институтини тугатиб Тошкентга келган пайтларим. Диплом ишим бўлган Уильям Сароян асари асосидаги «Филиппинлик ва маст одам» номли қисқа метражли фильм ҳақида жуда илиқ гаплар айтилган. Ҳатто Сароянниинг ўзи ҳам «Известия» газетасига хат ёзиб, миннатдорчилик билдирган, «руслар Голливуддагиларнинг кўзини очиб қўйишди, улар менинг асарларимни кино

та дарвоза қурилди. Ҳалима опа билан Ойпошша холанинг уйи ўртасида кичкина эшик ҳам қурилди. Ойпошша шу ердан ўтиши керак эди. Мен Марям опага тушунтириб, шу ердан ўтишлари кераклигини айтдим.

—Боплаймиз Шуҳратжон!— дедилар Марям опа. Бошқа кадрларни репетиция қилибмизу эшикчадан ўтиш жойини кўрмаган эканмиз.

«Мотор!» дедим. Ҳаракатлар бошланди. Бир маҳал Марям опа— Ойпошша ўша кичкина эшикка тиқилиб қолдилар. На орқага ўта оладилар, на олдинга.

—Вой, эшигинг қурсин, — деб нолийдилар.

Бир амаллаб чиқариб олдик. Фильмда ҳам худди шу ери бор. Олиб ташлайлик десам, Марям опа кулдилар:

— Қўяверинг, қайтангга ҳаётий чиқади.

Ўзимиз ясаган «қўлбола» ҳовлида мен, оператор, бир қанча хизматчилар тунлари ҳам қоламиз. Бир куни саҳарда бир дарвоза тақиллаб қолди. «Ким экан бу саҳарлаб келган?» деб бориб очдим. Қарасам, кечирасизу, тиланчи!

— Хайр қилинг! — илтижо қилди у.

Дарров нон, қанд-қурс олиб чиқиб бердим. Келиб ўрнимга энди ётувдим, иккинчи эшик тақиллади. Бориб очдим. Қарасам ўша тиланчи. Индамайгина яна у-бу олиб чиқдим. Кейин «Ҳойнаҳой, учинчи эшикка ҳам борса керак» деб ўша эшикнинг ёнига бориб турдим. Ўйлаганим тўғри чиқди. Эшикни яна мен очганимни кўриб бечоранинг ҳуши бошидан учаёзди.

—Нима бало, учала ҳовли бирлашиб кетганми?— сўради у.

—Бу ерда кино оляпмиз,— деб тушунтирдим.

Ҳўш десангиз, картина битди. Экранда намойиш этилди. Энди яна бир муаммо кўндаланг бўлиб қолди — фильмни ўзбекчалаштириш керак. Ўзбек тилидаги сценарий ғализ, қаттиқ таҳрирга муҳтож. Ўйлаб-ўйлаб сценарийни машҳур адибимиз Абдулла Қаҳҳорга олиб бордим. Стационарда даволанаётган эканлар. Муддаомни айтдим.

—Яхши,— рози бўлди Абдулла ака,— ташлаб кетинг, бир-икки ойда кўриб қўярман.

—Э, йўқ,— дедим мен,— эртага фильмга овоз бериш бошланади. Бугуноқ кўриб берасиз.

—Ахир, даволаняпманку. . .

Қарасам бўлмайдиган. Нозик еридан ушладим.

—Менга сценарий ёзиб бермоқчи эдингиз. Ёзмадингиз. Энди бунга йўқ деманг.

Абдулла ака ўрнидан қўзғалди. Шифохона халатига ўралиб, ҳовлига чиқди. Скамейкага бориб ўтирдик. Улуғ ёзувчимиз икки соатда сценарийни бошдан-оёқ кўриб бердилар.

Фильм неча марта намойиш қилинди, билмадим. Ҳозир ҳам телеэкранларда кўрганимда ўйга толаман: Раҳим Пирмуҳамедов, Марям Ёқубова, Раззоқ Ҳамроев, Ҳамза Умаровлар ҳозир орамизда йўқ. Қандай ажойиб актёрлар эди! Қандай ажойиб инсонлар эди!

Улар билан бирга ишлаб шундай яхши фильм яратганимдан ҳамиша хурсандман.

Йигирма беш йилдан кўпроқ вақт ўтди орадан. Лекин «Маҳаллада дув-дув гап»ни эслаганда ҳамманинг юзига беихтиёр табассум югуради. Шуҳрат Аббосов билан суҳбатлаша туриб сўрадим:

—Яна шунақанги комедия суратга олиш ниятингиз борми!

— Албатта. Лекин сценарийдан сал сиқилади-да одам.

Ният бўлгани яхши. Сценарий эса ёзилишига аминман.

Ҳар сафар фильмни кўриб бўлиб ич-ичимдан қувнайман: кишиларимиз қандай яхши, қандай меҳрибон. Улар ҳақида бир эмас, бир нечта фильм яратса арзийди.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

Ушалган армон

Маҳбубаларнинг ҳовлисига кирган киши яйраб кетади. Дарвоза очилиши билан ҳовли ўртасидаги кичик гулзорда ранг-баранг товланиб турган турфа гуллару райҳонлар, ундан таралаётган майин, хушбўй ҳид ҳар қандай кишининг димоғини чоғ қилади. Маҳбуба бу гулларни ҳар куни ишдан кейин суғоради, қуриган баргларини териб ташлайди, парваришлайди. Рўзғор ишларидан ортган вақти асосан шу гулларга кетади. Оиласида ҳамма нарса етарли. Танлаган касбидан ҳам хурсанд. Турмуш ўртоғи Обиджон шофёр — топармон-тутармон. Лекин...

У уй ишларини тезда саранжомлаб, кийинди-ю, бозорга йўл олди. Дам олиш куни у доим ҳамма ишларни эрталабдаёқ битиришга ҳаракат қилади. Бозордан харид қилган нарсаларини олиб чиқиб келаётса, кимдир чақиргандек бўлди. Қараса синфдош дугонаси. Маҳбуба уни зўрға таниди. Хадича Фарғона водийсининг қайсидир районига турмушга чиқиб кетган, ўшандан бери улар энди учрашиши эди. Дугоналар хурсанд бўлиб кетишди.

— Дугонажон, ҳечам ўзгармагансан, ўша-ўша Маҳбубасан, — деди Хадича гап орасида. — Болаларинг яхши юришибдими!

Бу савол Маҳбубанинг эски ярасини янгилагандек бўлди. У: «Ҳа, яхши юришибди», — деди-ю, тезроқ хайрлашишга ҳаракат қилди...

Олиб келган нарсаларини ошхонага қўйиб, ҳўнграб йиғлаб юборди. Унинг товушига ток новдаларини кесаётган Обиджон югуриб келди.

— Ҳа, нима бўлди Маҳбу! — деди у. — Тинчликми, нега йиғлаяпсан!

— Жонимдан тўйиб кетдим. Ҳаётимда ҳеч кимга ёмонлик қилмаган эдим. Нега энди шундай яшашим керак! Оиламизда ҳамма нарса етарли бўлса-ю, фарзандимиз бўлмаса. Ким билан кўришсам, болаларимни сўрайди, — деди у кўз ёшларини артар экан...

— Нима қилай, Маҳбу! — деди Обиджон синиқ овоз билан, Маҳбубадаги дард беихтиёр Обиджонга ҳам кўчган эди. — Санаторийда ҳам ётдинг, шифохонадаям, врачлар маслаҳатига амал қилмаяпсан. Бошқа жойга ўтиб ишлай қол десам, соҳам дейсан. Ёки бола олайлик десам, унга ҳам унамайсан.

— Бўлди, оламиз. Майли, бировнинг боласи бўлсаям, — деди у йиғи аралаш. У, ўзганинг боласига меҳр қўя олармиканман, деб иккиланарди.

Обиджон туғруқхонада бир қизалоқ бор эканлигини билиб келди. Икковлари елиб-югуриб ҳужжат тўғрилашди. Шифохонада унга аввалига боланинг туғилганлик ҳақидаги гувоҳномаси билан ярим варақ қоғоз ҳам беришди. Маҳбуба бу қоғозга кўз югуртирди-ю, ранглари оқариб, титраб кетди. Унда чиройли, нафис ҳарфлар билан шундай ёзилган эди:

«Мен қизим Саодатни ўз ихтиёрим билан ташлаб кетаяпман, оилавий шароитим туфайли. Ҳеч кимга даъвоим йўқ».

— Ҳаёт қизиқ экан-да, — изтироб билан ўйлади у. —Биз мана 10 йилдан бери чақалоқ овозига зормиз. Бу бечорани ўз жигарбандини ташлаб кетишга нима мажбур қилди экан! Бола бечорада нима гуноҳ! Бу оғир гуноҳи учун бутун умр азоб чекиб юрса керак ҳали.

У тезроқ болани кўргиси келиб кетди. Бутун вужуди кўзга айланиб, икки табақали оқ парда тутилган эшикка термулиб ўтирганида ҳамшира билан болалар врачи чиройли қилиб йўргакланган чақалоқни кўтариб чиқишди.

Маҳбуба кўзда ёш билан болага талпинди. Уни бағрига босар экан, унсиз йиғлаб юборди. Обиджон қўлидаги гулдасталарнинг бирини врачга, бирини Маҳбубага берди.

Эр-хотин оппоқ нурга йўғрилган чақалоқни кўтариб ҳовлиларига кириб келишганида, улардаги масрурликдан турфа гуллар ҳам яшнаб кетди гўё. Чунки, бу оиладаги кемтиклик ўрни энди тўлгандай эди.

Муборак МИРКАМОЛОВА.

Осмон йиғлар

Оттуёқ булутлар чопар изма-из
Самонинг чангини чиқаргансимон.
Нилий рангларидан қолмагандай из,
Гўё тўзон ичра тебранур осмон.
Сарҳадсиз бўшлиқлар тубсиз океан,
Сузиб юргандайин муз парчалари,
Қуёш дарча очиб боқолмас гарчанд
Биқиниб турибди нур-зарралари.
Барини тутару бири-бирига,
Ногоҳ қалинлашар булутлар бирдан.
Чақмоқ қилич солди кўкнинг бағрига,
Замин титраб кетди унинг қаҳридан.
Гулдирак зарбига беролмайин тоб
Гўёки борлиқни зилзила қоплар.
Кўмиррранг булутлар шаштида шитоб,
Портлагандай бўлар бўшлиқда тўплар.
Осмон юрагини босади титроқ,
Гўёки қон қақшаб бағрин тиғлайди.
Заҳмли кўксини эзар зирқироқ,
Гўёки чинқириб, осмон йиғлайди,
Сел бўлиб қуйилар кўзидан ёшлар,
Томчилар ювади бўшлиқлар гардин.
Юртим боғларида баҳор гупирар,
Ерга розин айтиб бўшатар дардин.
Майли, само чексин нола, алам, зор
Майли ёғаверсин сел, жала, ёмғир.
Қишда гуп-гуп ташлаб турсин кумуш қор,
Бу — она табиат қонуни ахир!

Бироқ портламасин кўкда, ерда ҳам
Полигон пультидан учган кемалар.
Уран дудларида ёнса гар олам
Навосиз бу дунё кимларга қолар?

Меҳр

Онанинг меҳридан унган шу олам,
Сомон йўлларидир унинг излари.
Оташ юрагидир бобо қуёш ҳам,
Ҳаётим машъали — уйғоқ кўзлари.
Ҳамма нарсаларга бор ўлчов, тартиб,
Жиловлаб туради қонун-қоида.
Лек она меҳрин бўлмас ўзгартиб,
Шундан буюк меҳр борми дунёда?

Ҳайкал

Аждодларга мотам тутгандай,
Сукут сақлар кўҳна Регистон.
Бу санъатга таъзим этгандай,
Одам билан тўладир майдон.
Монийларнинг юрак нақшидан
Деворларга берилган сайқал.
Пештоқларнинг товланишида
Лолазорлар ёнади ял-ял.
Кун нурида яшнар тобора
Ҳар бир ғиштга берилган зарҳал.
Гўё бунда ҳар бир минора
Улуғбекка қўйилган ҳайкал!

Ашурали АҲМЕДОВ.

ҚАЛАЙ ЯРАШИБДИМИ!

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Нодира Мақсудова янги моделдаги кўйлакни намойиш этмоқда.

Р. Рихсиев фотоси. (ЎзТАГ).

Болалар сўзлаганда

ПАНЖА ОРАСИДАН ҚАРАШ

Беш ёшли Эркинжон онасидан сўради:

— Ойи, одам қўлини кўзига қўйиб, панжалари орасидан қараса нарсалар яхши кўринадими?

— Нарсаларга қараганда, қўл кўзга қўйилмайди, ўғлим.

— Адамлар кеча, ҳамкасбим Тўра Тўраевич ишга панжа орасидан қарайди, дедилар-ку.

АРАВАСИНИ ТОРТИБ ЮРАДИ

Мактабдан қайтаётган биринчи синф ўқувчиси Эркин синфдоши Тўлқиндан сўради:

— Аканг ким бўлиб ишлайдилар?

— Шофёр... Сенинг аканг-чи?

— Аравакаш.

— Қизиқ, акангнинг арава ҳайдаганини ҳеч кўрмадим-ку!

— Мен ҳам кўрмаганман. Яқинда адам: «Катта ўғлим бола-чақали бўлиб «ўз аравасини ўзи тортиб кетди», дедилар-да.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ, ўқитувчи.

Келинг, бир кулишайлик

Хандалар

МЕҲМОНХОНАДА

Мусофир: Кечирасиз, қанча ҳақ тўлашим керак!

Мутасадди: Шошмай турингчи, сизнинг жойингиз бир ўринли экан. 12 марка.

Мусофир: Жуда қиммат-ку! Бўш жой йўқлиги сабабли мен бечора биллиард столида тунаб чиқдим ахир!

Мутасадди: Тўғрику-я, жаноб. Аммо биллиард учун ҳақ бизда соатбай тўланади-да!

МАСТНИНГ ТАКЛИФИ

Полиция бўлинмасига маст кишини келтиришди:

— Қани, яқинроқ келинг-чи. Қаерда яшайсиз!

— Исми-фамилиянгиз!

— Б... бошқа б..бил-май-ман.

— Ҳайронман. Нима қилсак бўларкин, энди!

— Ад...реслар р... рўйхатини ўқинг, сэр.

— Ф...фами-лиям чиқ-са, қ... қўл кў-та-раман!

ОРТИҚЧА

БЕРОЛМАЙМАН

Суд раиси: Айбдор, ўзингизни оқлаш учун яна нима қўшимча қила оласиз!

Судланувчи: Бор-йўғи минг доллар, холос, жаноб судья. Ундан ортиқ бирон цент ҳам қўшимча қилолмайман!

БАНД ЭДИ

— Ганс, кеча кечқурун кинода кўринмадинг!

— Банд эдим. Қўлим тегмади.

— Хўш, нима билан банд эдинг!

— Уй вазифаларини тайёрлашда дадамларга кўмаклашиб тургандим!

ЎЛМАС МУҲАББАТ

Қиз: Севгилим, айт-чи, мени ростдан ҳам яхши кўрасанми!

Йигит: О, бўлмасам-чи.

Қиз: Демак, мен учун жонингни ҳам аямайсан, шундайми!

Йигит: О, йўқ. Менинг муҳаббатим ўлмасдир.

Немисчадан

Бойхўроз МАМАТҚУЛОВ таржимаси.

АНТИҚА ГАПЛАР

«...Нархи туширилган магазин очилибди, қўшни, ҳамма нарса бормиш».

(Қўшнилар суҳбати).

«— Бувим, кўрпаларни сўкаяпти...»

(Савол-жавоб).

«— Бош олдириб одам башара бўп-қопсана, соч қисиб турган экан сени...»

(Она гапи).

«...Чайқовчилар шаҳарлар оралаб учади».

(Суҳбатдан).

«...Китоб — яшнаётган воҳа»

(Газетадан).

Инобат МИРЗАЕВА.

Дўстлик

Топишмоқ-эртак

Соя-салқин дарё бўйида уч йигит суҳбатлашиб, ўзларининг бир-бирига садоқати, меҳр-муҳаббати ҳақида оғиз кўпиртириб, мақтаниб ўтиришарди.

Суҳбат асносида улар бир умрга ажралмас дўст бўлиб қолишлари ҳақида онт ичишиб, рамзий маъно сифатида бармоқларини тилишди, қон чиқариб, бир-бирига суриб, қондош бўлишди.

Худди шу пайт оппоқ соқолли бир чол пайдо бўлди-да, уларга салом берди. Дўстлар дарҳол ўринларидан туришди, ҳурмат юзасидан таъзим ила чолнинг саломига алик олишди.

Чол йигитларнинг бармоқларидаги қон юқларини кўриб, бунинг сабабини сўради ва баландпарвоз гапларни эшитиб кулимсиради.

— Мен сизларнинг садоқатли дўст бўлиб қолишларингга ишонгандек бўлиб турибман,— деди чол.— Чунки, баданларингга тиғ уриб, оғриқ туйғусини ҳис қилибсиз, жонларингизни азобга қўйиб бўлса-да, бир-бирингизга бўлган садоқатингизни қон билан исбот этибсиз. Бироқ...

— Яна нима гап?! Бу билан нима демоқчисиз ўзи? Ёки биронтамиздан шубҳангиз борми?— дейишибди йигитлар норози бўлишиб.

— Ҳа,— депти чол.— Шубҳам бор... Аммо бу шубҳани йўқотишнинг йўли осон. Бунинг учун авваламбор, сиз менинг бир саволимга жавоб қайтаришингиз керак!

— Эй, айтинг, ўнта бўлмайдими саволингиз! Жавобига биз тайёр!— дейишибди йигитлар.

— Саволим мана бундай,—дебди чол.— Мисол учун, учалангизнинг уйингизга тўсатдан бир жуфтдан қуш кириб қолди, дейлик. Қушлар чарх-палак бўлишиб уйингиз ичида гир-гир айланишади, ўзларини эшикка, дераза ромларига уриб, патлари тўкилиб, чийиллаб фарёд қилишади. Худди ана шу лаҳзада эшик очилади ва сиз пайдо бўласиз. Хўш, қани айтинг-чи? Нима иш қилган бўлардингиз бу пайтда?!

— Мен,— дебди улардан бири, «чол бизни мазах қилаяпти» деган хаёлга бориб.— Супургини ёки хокандозни олиб, қушларни уриб ўлдирардим-да, деразадан кўчага улоқтирардим!

— Мен шартта патларини юлиб, паловга босардим,— илжайибди иккинчиси, ўзича тамшаниб.— Парранда гўшти жону-дилим!

— Мен эса,— дебди учинчиси.— Болажон одамман. Қушларни шошилмасдан тутиб олардим-да, оёқларига ип боғлаб, болаларимга берардим. Ана томоша-ю, мана томоша...

Бу жавобларни эшитиб чолнинг юзида нур сўнибди, қовоқлари солинибди.

— Сизлар ҳеч қачон дўст бўлолмас экансизлар!— депти у йигитларга нафрат билан қараб.

Қизиқ, чол нима сабабдан бундай деди экан-а?!

Мурод УМРЗОҚОВ.

Турфа олам

НИКОҲ УЗУКЛАРИ ҲАҚИДА

Русларда никоҳ узукларини тақиш кўп асрлик тарихга эга одатдир. Христианлик қабул қилингунга қадар бўлган даврларда келинга узук билан бирга уй бекасининг нишони сифатида... калит ҳам топширилар эди. XV асрдан бошлаб черков уставига мувофиқ куёв темир узук, келин эса ишонч ва садоқат рамзи сифатида тилла узук тақадиган бўлди. 1775 йилдан бошлаб черков фармойиши билан куёвлар олтин узук тақадиган, келинлар эса кумуш ёки темир узук билан қаноатланадиган бўлдилар. Вақт ўтиши билан бу тартиб ҳам ўзгарди — келин ҳам, куёв ҳам олтин узук тақадиган бўлдилар.

«САҲИЙ»... КОМПЪЮТЕР

Токиодаги «Дайити Соғо» банкининг омонатчилари кутилмаганда катта пул олиб, қувониб кетдилар. Ҳаммаси бўлиб банк уларга 280 миллион иена ўтказганди. Англашилмовчилик тезда маълум бўлди. Аниқлашларига қараганда, банкнинг барча молиявий операцияларини назорат қилиб турувчи бош компьютер «саҳийлик қилган» экан. Бир кун аввал унинг ишини текширган техниклар система фаолиятини синовдан ўтказиш учун қўлланиладиган машқ операциялари терилган ахборот дискаларини электрон-ҳисоблаш машинасининг қабул қурилмасида қолдириб кетишибди. «Контроль ишларни» бажариш осон кўчиши учун мижозларнинг ростмана кодларидан фойдаланилган экан. Эртаси куни эрталаб ишга келган операторлар дисплей экранида тугалланмай қолган операцияларни кўриб, уларга бу топшириқни олдинги смена қолдирган бўлса керак, деб ўйлашибди. Компьютерга чала қолган топшириқни бажаришга команда берилибди ва у мазкур операцияни саноқли дақиқалар ичида адо этибди. Натижада қарийб бир ярим минг киши кутилмаганда «бойиб кетибди».

КУТИЛМАГАН ХУЛОСА

Ҳозирги инглиз эркаклари кўнгилчан бўлиб, ўрни келганда кўз ёши қилиб олишдан ҳам қайтишмайди. Буюк Британияда нашр этиладиган ва хотин-қизлар учун мўлжалланган «Нью Вумен» журнали 600 нафар эркак киши билан ўтказилган савол-жавоб натижаларига якун ясаб, ана шундай хулоса чиқаради.

Британиялик эркаклар ўзларига нисбатан хотинлари кўпроқ пул топса кайфиятларини бузишмайди, квартирани йиғиштириб-тозалашда, бозор-ўчар қилишда бажонидил уларга ёрдам берадилар. Шунга қарамай, уйланганларнинг аксарияти аҳамияти жиҳатидан оилани эмас, хизматни биринчи ўринга қўяди. Уларнинг учдан бир қисми ўз хотинларининг ишламай уйда ўтиришини, рўзғор юмушлари билан шуғулланишини, болаларни тарбиялашини маъқул кўради. Энг муҳими, жавоб берганларнинг мутлақ аксарияти — 75 проценти ўз умр йўлдошларини «энг садоқатли ва яқин дўстлари» деб биладилар.

Журнал ана шу ўзига хос социологик тадқиқот ниҳоясида мутлақо кутилмаган қуйидаги хулосани чиқаради: уйланиш эркакларнинг сиҳат-саломатлигига ижобий таъсир этади, дейди у. Маълум бўлишига қараганда, бўйдоқлар уйланганларга нисбатан икки баравар кўп ҳолларда ўз жонларига қасд қилишар, психиатрия клиникаларига тўрт баравар тез тушишар экан.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Шаҳарлараро телефон алоқасидан фойдаланинг!

Телефонингизда «8» рақамини териб, узлуксиз гудок товушини эшитгач, керакли шаҳар коди ва ўзингиз чақирмоқчи бўлган телефон номерини теринг. Агар аңа шу барча рақамларни териб бўлганингиздан сўнг 35 секунд давомида «чақириқ бўлишини назорат этувчи» (узун-узун) гудокни эшитмасангиз, рақамлар теришни бошқатдан бошлашингиз лозим.

Мабодо, «8» га чиқа олмасангиз ёки бошқа шаҳар билан уланиш амалга ошмаса 39-49-10, 33-58-10 телефонлари орқали буюртма беришингиз зарур.

Шаҳарлараро автомат алоқасидан 21, 24, 29, 32, 33, 34, 35,39, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 53, 55, 56, 57, 58, 62, 64, 65, 67, 74, 75, 76, 77, 78, 90, 91, 93, 96-АТСларнинг абонентлари фойдаланишлари мумкин. 468ххх, 538ххх АТСлар бундан мустасно.

ЭСЛАТМА: 42, 44-АТС абонентлари код ва чақирилаётган абонент телефон номеридан сўнг ўз телефони номерини теришлари керак.

Чақирилаётган шаҳар справкалар бюроси орқали ўзингизга керакли абонентнинг телефон номери ҳақида одатдаги тўлов йўли билан справка олишингиз мумкин. Автомат алоқада имтиёзли таъриф иш кунлари соат 18 дан 24.00 ва 00 дан 07.00 гача, дам олиш ва байрам кунлари кечаю-кундуз тадбиқ қилинади.

Автоматик алоқа ўрнатилмаган йўналишларга буюртмаларни 07 хизмати телефонисткаси қабул қилади.

Справкалар учун телефон — 007, Халқаро телефон алоқаси учун буюртмалар: 44-09-11, 44-23-05 телефонлари орқали қабул қилинади. Шаҳарлараро телефон алоқаси учун буюртмалар 44-08-13, 44-09-12 телефонлари орқали олдиндан қабул қилинади.

ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТ ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ИШЛАЙДИ:

Йўналишларнинг номи	Код	Справкалар бюроси
Актюбинск	31300	22121
Олмаота	3272	695122
Андижон	37422	42222
Орқалиқ	33000	22300
Архангельск	81822	30000
Ашхобод	36322	96550
Барнаул	3852	251825, 256683
Белгород	07222	22222
Благовешченск	14622	9909111
Брянск	08322	—
Бухоро	36522	322222
Винница	04322	22222
Владимир	09222	32222
Волгоград	8442	330301
Вологда	81722	22222
Воронеж	0732	522222
Ворошиловград	0642	522222
Горький	8312	362222
Грозний	87122	34502
Гулистон	36722	22222
Жамбул	32600	30707
Жезқазған	31000	62721
Жиззах	37222	32222
Днепропетровск	0562	222222
Душанба	3772	225555
Ереван	8852	527972
Житомир	04122	72222
Запорожье	0612	332222
Иваново	09322	24162
Ивано-Франковск	03422	22222
Ижевск	3412	223881
Йошкар-Ола	83622	62222
Калинин	08222	37474
Калуга	08422	22222
Қарағанда	3212	543636
Қарши	37522	45555
Қизил-Ўрда	32400	66908
Киров	83322	22222
Кировоград	05222	22222
Кишинев	0422	222222
Қўқон	43400	22222
Кўкчатов	31600	65757
Кострома	09422	9909111
Киев	044	2122222
Краснодар	8612	550333
Красноярск	3912	275959
Куйбишев	8462	334583
Курск	07122	21313
Қизил	39422	33305
Ленинобод	37922	62222
Ленинград	812	—
Липецк	0742	772222
Львов	0322	222222
Мари	37022	22222
Махачқалъа	87222	70362
Минск	0172	332951
Москва	095	—
Нальчик	86622	23111
Навоий	43622	—
Наманган	36922	62222
Николаев	0512	351555
Новгород	81622	93011
Новосибирск	3832	9909111
Нукус	36122	22222
Омск	3812	9909111
Оржоникидзе	86722	38188
Орёл	08622	62523
Ўш	33222	21106
Павлодар	3180	752755
Петрозаводск	81422	51201
Псков	81122	22145
Ростов-Дон	8632	326609
Рига	0132	222222
Рязань	0912	779439
Самарқанд	36622	32222
Саранск	83422	42222
Саратов	8452	245300
Свердловск	3432	209111
Семипалатинск	32200	22121
Смоленск	08122	—
Сочи	8620	924455
Ставрополь	86522	25252
Толдиқўрғон	32800	72121
Таллин	0142	447988
Талас	33422	22801
Тамбов	07522	22371, 24474
Тбилиси	8832	990203
Термиз	37622	22222
Туапсе	86261	21746
Томск	38222	23894
Тула	0872	317377
Тюмень	34522	22096
Ульяновск	84222	22222
Уральск	31100	21068
Урганч	36222	62222
Усть-Каменогорск	3232	661212
Фарғона	37322	42222
Фрунзе	3312	284254
Харьков	0572	322222
Целиноград	31722	09111
Чебоксари	8352	222222
Челябинск	3512	361631
Черкасси	04722	22222
Чимкент	32500	34645
Черновци	03722	22222
Чита	30222	9909111
Ялта	0654	322222
Ярославль	0852	227666
ШАҲАРЛАР ВА РАЙОН МАРКАЗЛАРИ:		
ОЛМАОТА ОБЛАСТИ:		
Бақанас	32773	—
Қапчағай	32772	21109
Иссиқ	327075	2183
Каскелен	32771	91963
Кеген	32777	21565
Талгар	32774	46370
Узун-Оғоч	32770	21898
Чилик	32776	75400
Энергетика	32752	—
ОЛТОЙ ЎЛКАСИ:		
Алейск	38553	22209
Алтайск	38537	22209
Белокуриха	38577	22209
Благовешенка	38564	22209
Бистрий Исток	38571	22209
Волчиха	38565	22209
Завьялово	38562	22209
Заринск	38595	41209
Калманка	38551	22209
Камень-Обь	38514	22209
Ключи	38578	22209
Красношеково	38575	22209
Косиха	38531	22209
Красногорское	38535	22209
Курья	38576	22209
Момонтово	38513	22209
Михайловка	38570	—
Новочиха	38555	22209
Новоалтайск	38532	22209
Павловск	38511	22209
Панкрушиха	385510	22209
Рубцовск	38557	22209
Родино	38563	22209
Смоленское	38536	22209
Табуни	38567	22209
Тогул	38597	22209
Хабари	38569	22209
Целинное	38596	22209
АНДИЖОН ОБЛАСТИ:		
Охунбобоев	37475	52222
Бўз	37433	32222
Куйганёр	37437	—
Қўрғонтепа	37472	11222
Ленинск	37436	22222
Марҳамат	37439	12222
Пойтуғ	37431	22222
Пахтаобод	37471	11222
Советобод	37473	42222
Хўжаобод	37474	12222
Шаҳрихон	37434	22222
ВОЛГОГРАД ОБЛАСТИ:		
Алексеевск	84446	31900
Биково	84496	—
Волжск	84459	52222
Городище	84468	22111
Даниловка	84461	51233
Дубовка	84458	91261
Елань	84452	61136
Жириновск	84454	24211
Иловля	84467	51231
Калач	54472	22952
Камишин	84457	23019
Киквидзе	84445	31799
Клетский	84466	41190
Котельниково	84476	51133
Котово	84455	33111
Кумельжинская	84462	—
Ленинск	84478	—
Михайловка	84463	21009
Нихаевский	84443	51233
Николаевск	84494	61200
Новоаннинский	84447	—
Новониколаевский	84444	61204
Октябрский	84475	—
Ольховка	84456	51155
Ст. Полтавка	84493	43872
Палласовка	84492	61835
Рудня	84453	71834
Светлий Яр	84477	22111
Серафимович	84464	31400
Средная Ахтуба	84479	—
Урюпинск	84442	22492
Суровикино	84473	91303
Фролово	84465	—
Чернишевский	84474	61208
ГОРЬКИЙ ОБЛАСТИ:		
Арзамас	83147	22222
Балахна	831044	2009
Богородск	83170	31550
Бор	83159	22222
Викса	83177	32222
Городец	83161	22222
Дзержинск	83140	31124
Кстово	83145	22222
Кулебаки	83176	31255
Лисково	83149	32222
Навашино	83175	22222
Павлово	83171	41222
Семенов	83162	21221
Сергач	83191	—
Урень	83154	21101
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ:		
Ғаллаорол	37243	—
Пахтакор	37235	—
Усмат	37241	—
КОСТРОМА ОБЛАСТИ:		
Нерехта	09431	77975
КИЕВ ОБЛАСТИ:		
Белая Церковь	04463	52222
Богуслав	04461	51332
Борисполь	04495	55599
Володарка	04469	50009, 50249
Макаров	04478	51332
Переяслав-Хмельницкий	04467	52379
Полеское	04492	51351
Ставише	04464	51332
Тараша	04466	52222
Тетиев	64460	51332
Фастов	04465	52222
КАЛИНИН ОБЛАСТИ:		
Вишний Волочек	08233	12398
Кашин	08234	—
Кимри	08236	—
Ржев	08232	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР:		
Акмангит	36142	—
Беруний	36152	42222
Бўстон	36158	52222
Қораўзак	36146	—
Кегейли	63141	22222
Қўнғирот	36131	22222
Манғит	36151	54222
Тахтакўпир	36143	—
Тўрткўл	36153	22222
Тахиатош	36157	22222
Хўжайли	36155	42222
Чимбой	36144	22222
КРАСНОЯРСК ЎЛКАСИ:		
Абан	3916322	—
Ачинск	39151	74399
Балахта	39148	21399
Большая Мурта	39118	35333
Березовка	39175	91399
Большой Улуй	39159	—
Дивногорск	39144	22409
Емельяново	39133	21356
Енисейск	39115	23399
Ермаковское	39138	—
Ирбейское	39174	—
Иланский	39173	—
Идринское	3910035	—
Заозерний	39165	21247
Казачинское	3910016	575
Каратузское	39137	—
Канск	39161	44611
Курагино	3910036	—
Минусинск	39132	21553
Назарово	39155	22408
Новоселово	39147	—
Партизанское	39140	21444
Сухобузимское	39119	—
Ужур	39156	21163
Черненко	39153	—
Шушенское	39139	32530
ЛЕНИНГРАД ОБЛАСТИ:		
Волосово	81273	21090
Волхов	81263	11077
Всеволжск	81270	24344
Виборг	81278	22502
Гатчина	81271	22222
Кингисепп	81275	22266
Кириши	81268	23456
Лодейное поле	81264	22233
Ломоносов	81247	31633
Луга	81272	22222
Приозерск	81279	22889
СосновийБор	81269	64239
Сланци	81274	23636
Тосно	81261	22222
ЛАТВИЯ ССР		
Валмиера	01342	22222
Кулдига	01333	22222
Прейли	01353	22222
Талси	01332	22222
МОСКВА ОБЛАСТИ:		
Павловский Посад	09643	23501
Электросталь	09657	33000
Егорьевск	09640	22760
Орехо-Зуево	09641	22222
Ногинск	09651	50215
МОСКВА ОБЛАСТИ (Павлов Посад орқали);		
Воскресенск	09644	23373
Жуковский	09648	—
Раменское	09646	32724
Шатура	09645	25344
НОВОСИБИРСК ОБЛАСТИ:		
Барабинск	38361	22920
Бердск	38341	69799
Здвинск	38363	21500
Искитим	38343	42792
Карасук	38355	51250
Каргат	38365	22115
Куйбишев	38362	21230
Ординское	38359	32401
Северное	38360	21600
Татарск	38364	22180
ОМСК ОБЛАСТИ:		
Большеречье	38169	—
Горьковское	38157	—
Знаменское	38179	—
Исилкул	38173	—
Калачинск	38155	—
Кормиловка	38170	—
Колосовка	38160	—
Крутина	38167	—
Любинский	38175	—
Муромцево	38158	—
Москаленки	38174	—
Нововаршавка	38152	—
Називаевск	38161	—
Одесское	38159	—
Оконешниково	3810066	—
Павлоградка	38172	—
Русская Поляна	38156	—
Саргатское	38178	—
Таврическое	38151	—
Тевриз	38154	—
Тара	38171	—
Тюкалинск	38176	—
Усть-Ишим	38150	—
Черлак	38153	—
Шербакул	38177	—
ПЕРМЬ ОБЛАСТИ:		
Верешагино	34254	—
Кизел	34255	22354
РОСТОВ ОБЛАСТИ:		
Волгодонск	86392	22209
Каменск-Шахтинский	86365	59085
Миллерово	86315	33509
Новошахтинск	86369	23209
Новочеркасск	86532	23209
Сальск	86372	20080
Таганрог	86344	32222
САРАТОВ ОБЛАСТИ:		
Аркадак	74542	21965
Аткарск	74552	22222
Бозор Қорабулоқ	745918	22222
Балаково	84570	44430
Балашов	84545	32222
Балтай	74592	21222
Вольск	74593	33410
Екетериновка	74554	22222
Горний	74577	21110
Дергачи	74563	21508
Духовницкое	74573	22222
Ершов	74564	20020
Ивантеевка	74579	22222
Калининск	74549	22211
Красноармейск	74550	22030
Красний Кут	84560	21909
Лисие Гори	74551	21008
Маркс	74567	21290
Мокроус	74565	21668
Новие Бураси	74557	21308
Новоузенск	74562	21222
Пугачев	74574	52117
Романовка	74544	22222
Озинки	74576	21508
Перелюб	74575	41511
Петровск	74555	55611
Ртишево	84540	22107
Самойловка	74548	22222
Степное	74566	21953
Татишево	74558	25991
Турки	74543	21109
Хвалинск	74595	21244
Энгельск	74511	62310
СВЕРДЛОВ ОБЛАСТИ:		
Алапаевск	34346	56422
Артемовский	34363	32222
Арти	34395	91222
Асбест	34365	24009
Белоярский	34377	21222
Верхняя Пишма	34368	33999
Ирбит	34355	23653
Каменск-Уральск	34378	30351
Карпинск	34313	22599
Качканар	34341	23009
Краснотурьинск	34314	22299
Красноуфимск	34394	—
Нижние Серги	34396	—
Нижний Тагил	34351	23009
Нижняя Тура	3434222	—
Первоуральск	34392	22609
Ревда	34397	42325
Сероуральск	34310	22332
Серов	34315	24301
Сухой Лог	34373	22884
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ:		
Ангор	37631	—
Бойсун	37633	51222
Денов	37641	91222
Комсомолобод	37634	91222
Қумқўрғон	37646	—
Жарқўрғон	37643	22222
Узун	37644	31222
Шеробод	37632	22222
Шўрчи	37645	31222
Янгийўл	37635	—
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ:		
Верхневолинское	36733	32222
Димитровское	36732	—
Қаҳрамон	36739	—
Крестьянский	36775	62222
Пахтаобод	36734	41292
Сардоба	36731	21222
Сирдарё	36735	92222
Фарҳод	36736	—
Ширин	36776	—
Янгиобод	36738	11292
Янгиер	36737	32222
ТОЖИКИСТОН ССР:		
Восе	37711	22222
Вахш	377460	2222
Ҳисор	37739	26222
Дўсти	37749	—
Данғара	3771200	—
Колхозобод	37747	42222
Куйбишевск	377430	3222
Кўлоб	37713	22222
Қўрғон Тепа	37744	22222
Ленинский	37737	22222
Московский	377150	2222
Нурек	37738	22222
Обикийиқ	377420	2222
Советский	37714	—
Оржоникидзеобод	37736	22222
Октябрьск	37745	21105
Пархар	37716	22222, 21107
Турсунзода	37730	22222
Файзиобод	37735	32222
Явон	37741	22222
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ:		
Оққўрғон	255	91041
Олмалиқ	261	42222
Ангрен	266	22222
Оҳангарон	264	52222
Бекобод	2910	4681
Бўка	257	35222
Ғазалкент	274	21385
Гулбаҳор	258	76222
Зафар	293	51222
Калинин	297	52222
Келес	296	56222
Қибрай	295	61222
Наримонов	278	—
Паркент	272	92222
Пскент	254	51260
Солдатский	256	72323
Тўйтепа	276	21209
Чиноз	259	31111
Чирчиқ	271	52222
Янгиобод	268	—
Янгибозор	298	31112
Янгийўл	260	72222
ТОМСК ОБЛАСТИ:		
Асино	38241	—
Белий Яр	38258	—
Зирянское	3820043	—
Каргасок	38253	—
Колпашево	38254	—
Мельниково	38247	—
Молчаново	38256	—
Парабель	38252	—
Первомайское	3820045	—
Стрежевой	38259	—
ТУЛА ОБЛАСТИ:		
Алексин	08753	—
Белев	08742	21292
Богородицк	08761	—
Венев	08745	21208
Воловво	08768	21208
Ефремов	08741	24909
Ленинский	08767	91208
Теплое	08755	—
Чернь	08756	21609
Ясногорск	08766	22222
ТЮМЕНЬ ОБЛАСТИ:		
Голишманово	34546	22595
Заводоуковск	34542	23204
Нижневартовск	34566	35333
Тобольск	34511	23333
Ханти-Мансийск	34571	22899
Ялуторовск	34535	22160
УДМУРДИСТОН АССР:		
Алнаши	34150	—
Балезино	34166	—
Вавож	34155	—
Воткинск	34145	22262
Глазов	34141	72999
Игра	34134	21138
Каракулино	34132	—
Киясово	34133	—
Камбарка	34153	22242
Красногорское	34164	—
Можга	34139	21600
Сарапул	34147	21509
Селти	34159	—
Сюмси	34152	—
Ува	34130	—
Шарқан	34136	—
Юкаменское	34161	—
Якшур-Бодья	34162	—
УЛЬЯНОВСК ОБЛАСТИ:		
Бариш	84253	21212
Большое Нагаткино	84245	—
Вешкайма	84243	22222
Димитровград	84235	27222, 32120
Ишеевка	84254	22222
Кузоватово	84237	—
Майна	84244	21314
Новая Малиқла	84232	21334
Старая Майна	84230	21222
Сурское	84242	21222
Тереньга	84234	21222
Черданли	84231	—
ХАРЬКОВ ОБЛАСТИ:		
Балаклея	05749	52222
Барвенково	05757	23011
Близнюки	05754	52222
Богодухов	05758	22141
Валки	05753	51222, 52222
Волчанск	05741	22222
Двуречная	05750	71222
Готвальд	05747	22222
Дергачи	05763	31097
Зачепиловка	05761	51933
Золочев	05764	22222
Изюм	05743	22222
Красноград	05744	22222
Купянск	05742	22222
Лозовая	05745	22222
Новая Водолага	05740	22222
Первомайский	05748	22222
Чугуев	05746	22068
Шевченково	05751	51222
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ:		
Боғот	36231	53222
Гурлан	36236	51222
Дружба	36230	51222
Қоровул	36235	21222
Қўшкўпир	36232	92222
Ҳазорасп	36233	21222
Хонқа	36239	91222
Хива	36237	52222
Шовот	36234	54222
Янгиариқ	36238	51222
Янги бозор	36241	92222
ИССИҚКЎЛ ОБЛАСТИ:		
Рибачье	33144	24909
Чўлпонота	33143	22352
ФРУНЗЕ ОБЛАСТИ:		
Беловодское	33131	92362
Бистровка	33135	23195
Ивановка	33136	91292
Кант	33132	22259
Қора-Болта	33133	22292
Лебединовка	33147	23218
Сокулук	33134	21134
Тўқмоқ	33145	22840
Чуй	33149	32840

ЭСЛАТМА: Телефонда гаплашганлик учун ҳақ тўлаш қоғози телефонда гаплашилганидан 45 кун ўтгач, абонентга ойига бир марта жўнатилади.

Шаҳарлараро телефон алоқасидан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш қоғозига абонент бу қоғозни олганидан сўнг бир ой давомида эътироз билдириши мумкин.

Телефонда гаплашганлик ҳақи тўлангани тўғрисидаги ҳужжатни абонент қоидага мувофиқ уч йил давомида сақлаши керак.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕГРАФ-ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.

БИЗ «ПЕПСИ-КОЛА»-НИ ЁҚТИРАМИЗ...

Бир стакан кўпириб турувчи, мазали ва ширин «пепси-кола» ичимлиги чанқоқни қондиради ва тетиклантиради.

«Пепси-кола»ни Қибрай чанқовбосди ичимликлар комбинати чиқармоқда.

«Пепси-кола»ни озиқ-овқат магазинларидан чанқовбосди ичимликлар сотишга ихтисослашган киоскалардан ва «Ором» фирма магазинидан сотиб олиш мумкин.

Бир шиша «пепси-кола»нинг нархи —45 тийин.

ҚИБРАЙ ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР КОМБИНАТИ «СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси 10 октябрдан бошлаб
ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИДА

«Гиёҳвандликка қарши кураш»

ШИОРИ ОСТИДА ТЕМАТИК ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ.

«Тинчлик» кинотеатрида
10-12 октябрда — Шаҳардаги бўрилар.
13-16 октябрда — Чинқириқ.

«Нукус» кинотеатрида
10-12 октябрда — Бумеранг.
13-16 октябрда — Турар жой секторида наркология пости.

«ЎзССР 25 йиллиги» кинотеатрида
10-12 октябрда — Қалб ҳайқириғи.
13-16 октябрда — Карахт.

«Ватан» кинотеатрида
10-12 октябрда — Турар жой секторида наркология пости.
13-16 октябрда — Имзо намунаси.

«Чайка» кинотеатрида
10-12 октябрда — Чинқириқ.
13-16 октябрда — Ўпқон.

«Дружба» кинотеатрида
10-12 октябрда — Ўпқон.
13-16 октябрда — Карахт.

«Қозоғистон» кинотеатрида
10-12 октябрда — Имзо намунаси.
13-16 октябрда — Шаҳардаги бўрилар.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 9/Х да **Аловиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00), **Боғчасарой фонтани** (19.00), 11/Х да **Концерт.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/Х да **Бахтли гадолар** (12.00), **Кориолан** (19.00), 11/Х да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 9/Х да **Хотинимнинг эри,** 10/Х да **Сўнмас аланга,** 11/Х да **Паранжи сирлари.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/Х да **Сўнаётган юлдузлар** (19.00), 11/Х да **Узоқ қишлоқ** (19.00).

Кино

9 октябрда

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (катта зал 18.30, 20.45); **«ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ»** (кичик зал, 17, 19.30).

Чайка — ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (18.30, 21.00).

Лисунов номли — «АССА» (17, 20.00).

Дружба — «АССА» (жуфт ва тоқ соатларда).

Қозоғистон — «БУРИЛАР» (ҳар соатда).

Искра — «АССА» (17.15, 20.00).

Нукус — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (18.30, 21.00).

Восток — «МУҲАББАТ ҚУДРАТИ» (18.30, 21.00).

10 октябрда

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); **«ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ»** (кичик зал, 12,14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Лисунов номли — «АССА» (11, 14, 17, 20.00).

Дружба — «АССА» (жуфт ва тоқ соатларда).

Қозоғистон — «БУРИЛАР» (ҳар соатда).

Искра — «АССА» (12, 14.30, 17.15, 20.00).

Нукус — «ЁТОҚ ДЕРАЗАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Восток — «МУҲАББАТ ҚУДРАТИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

«Матбуот» бирлашмасига қарашли 3-босмахона коллективи корхона ишчиси М. Ҳажиакбаровага онаси
Тўхтахон СОҒАТОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар «Металлобитремонт» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи моддий-техника таъминоти бўлими бошлиғи Г. Х. Хўжаевга акаси
Носирхон Хўжаевич ХЎЖАЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 18185. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10